

Pirkanmaan kotiseutuoppi

Lukio ja perusasteen 9. luokka

Perusasteen 5. – 8. luokat: luvut 1-2

PIRKANMAAN LIITTO

Pirkanmaa-tietoutta lukio- ja perusasteen kotiseutuopetukseen

Lukio ja perusasteen 9. luokka

Perusasteen 5. – 8. luokat: luvut 1-2

Sisällysluettelo

1. Pirkanmaan historiallinen kehitys
 - 1.1. Hiilipusseista Ruotsin vallan loppuun
 - Pirkanmaan historia
 - Historian varhaisvaiheet
 - Asutuksen alku
 - 1300-1500-luvun Pirkanmaa oli Ylä-Satakuntaa
 - Pirkanmaa 1500-1700-luvuilla:
 - Talonpoikainen Pirkanmaa
 - Teollistumisen varhaisvaiheet
 - Sodat, levottomuudet ja kadot koettelivat
 - 1.2. Teollistumisen vaiheista
 - Väestö kasvaa ja siirtyy maalta kaupunkiin
 - Ensimmäiset koulut 1800-luvulla
 - Pirkanmaa – uudistumiskykyinen edelläkävijä
2. Yleistietoa Pirkanmaasta
 - Yleistietoa
 - Pirkanmaan profiili
 - Kulttuuria, matkailua, urheilua, tapahtumia
 - Pirkanmaan maakuntatunnukset
3. Pirkanmaa maakuntana ja talousalueena
 - 3.1. Väestötiedot
 - 3.2. Auerakenne ja yhteydet
 - 3.3. Elinkeino- ja tuotantorakenne
 - 3.4. Koulutus
4. Pirkanmaa Euroopan Unionissa
 - 4.1. Alueiden Eurooppa
 - 4.2. Maakuntahallinto Suomessa
 - 4.3. Euroopan Unionin alueiden komitean toiminta
 - 4.4. Aluepolitiikka ja rakennerahastot

1. Pirkanmaan historiallinen kehitys

1.1. Hiilipusseista Ruotsin vallan loppuun

Pirkanmaan historia

Pirkanmaalla on oma historiansa, vieläpä varsin pitkä, sillä alueella asuttiin jo silloin, kun Helsingin ja Turun seudut olivat syvällä veden alla. Maakunnasta on mm. löydetty maailman vanhimpia eloperäisiä jäänteitä, Aitoniemen hiilipussit.

Pirkanmaa on näytellyt maamme historiassa merkittävää osaa. Pirkkalaisten eräretket ulottuivat Lapin rajoille asti. Pirkkalan, Sastamalan ja Kyrön suurpitäjät vaikuttivat laajalti jo 1300-luvulta lähtien. Talonpojat nousivat nuijasotana tunnettuun kapinaan kruunua vastaan. Talonpoikainen maakunta ylläpiti myöhemmin ruotulaitosta ja kasvatti elinvoimaansa 1800-luvulla. Talojen nuoremmat pojat siirtyivät torppareiksi, viljelyalueet laajenivat. Osa muutti työn perässä kaupunkiin.

Pirkanmaan teollistuminen 1800-luvulla on osa Suomen teollistumisen historiaa. Maamme itsenäistyminen kosketti kipeästi maakuntaa, sillä vuoden 1918 päätaistelu käytiin Tampereella. Talvi- ja jatkosodissa maakunta oli sotatarviketeollisuuden keskuksia ja sotien jälkeinen jälleenrakennus elvytti alueen vahvaan kasvuun.

Viime vuosikymmenien teollisuuden rakennemuutos on ollut yksi rajuimmista maassamme. Saman aikaisesti on maakuntaan syntynyt maamme toiseksi merkittävin koulutuskeskittymä kahden tiedekorkeakoulun, kolmen ammattikorkeakoulun ja useiden oppilaitosten sekä tutkimuslaitosten resurssein. Elinkeinoelämä jatkaa muuttuneena, mutta elinvoimaisena. Pirkanmaalla on hyvät mahdollisuudet kohdata tulevaisuus.

1. Pirkanmaan historiallinen kehitys

1.1. Hiilipusseista Ruotsin vallan loppuun

Historian varhaisvaiheet

Pirkanmaan kallioperää pidetään Euroopan vanhimpana. Tampereen Aitoniemestä on rantakallioista löydetty ohutkuorisista hiilipusseja, jotka kuuluvat maailman vanhimpiin eloperäisiin jäänteisiin. Niiden iäksi lasketaan kaksi miljardia vuotta. Viimeinen jääkausi pyyhkäisi pois suurimman osan aikaisemmista irrallisista maalajeista, hioi kallioita ja jätti jälkeensä korkeita soraharjuja. Pirkanmaan suurin harjuno ulottuu Pälkäneen Syrjänharjusta Kangasalan Vehoniemen ja Tampereen Pyynikin kautta Hämeenkyrön Mahnalanharjuun. Toinen suuri harjuno kulkee Ikaalisten Hämeenkankaasta Näsijärven poikki lähelle Vilppulaa. Tammerkosken synty tapahtui noin 6300 vuotta sitten, mutta arviointivaikeuksien vuoksi ajoituksessa saattaa olla jopa satojen vuosien virhe. Kallioperä, jääkauden jäljet ja maan kohoaminen määräävät yhä elämää Pirkanmaalla. Olennaisinta on alueen jakautuminen kolmeen tai neljään maisematyyppiin: viljelysseutuun, järviolueeseen ja ylämaahan.

1. Pirkanmaan historiallinen kehitys

1.1. Hiilipusseista Ruotsin vallan loppuun

Asutuksen alku

Pirkanmaalta on löydetty yli 200 kivikautista (vv. 7000-1300 eKr.) asuinpaikkaa. Pirkanmaan väestö saattoi enimmillään olla silloin ehkä parisataa henkeä. Nykyisen Tampereen Takahuhdin alueella on käynyt ihmisiä jo lähes 9000 vuotta sitten. Pitkäaikaisin tunnettu kivikautinen asutus oli Kangasalan Sarsassa, jossa on ilmeisesti asuttu jo noin 8000 vuotta sitten.

Suuri muutos tapahtui pronssikauden alussa joskus vuoden 1300 eKr. jälkeen, jolloin siirryttiin pyyntitaloudesta maanviljelystalouteen. Riistanpyyntiä harjoitettiin toki edelleen, mutta vuosisatojen kuluessa sen rinnalle ja vähitellen ohikin nousivat maanviljelys ja karjanhoito. Pirkanmaan harvoista pronssilöydöistä huomattavin on Luopioisten Evinsalosta löydetty tikari, joka lienee koko Suomen vanhin tunnettu pronssiesine. Samalta ajalta on Sarsasta löydetty tekstiilikeramiikkaa, joka osoittaa Sarsan asukkailla olleen edelleen kiinteät yhteydet Venäjän suuntaan. Erämaaseuduilla talot pysyivät aluksi yksinäisinä, mutta rintamailla talot ryhmittäytyivät kyliksi.

Vuoden 1000 vaiheilla kiinteää kyläasutusta oli jo alueella, joka ulottui Kokemäenjoen suusta Vanajan Hämeeseen. Pirkanmaan alueella selkeimmät asutuskeskittymät olivat Kokemäenjoen varressa Sastamalassa eli myöhemmässä Karkussa sekä myöhemmän Nokian tienoilla samoin kuin Pyhäjärven eteläisillä rannoilla Vesilahdessa ja Lempäälässä. Pohjolassa 800-luvulla alkanut viikinkiaika toi levottomuutta. Suomessa syntyi erityinen linnavuorijärjestelmä eli sopivissa paikoissa olevia korkeita mäkiä ja kukkuloita varustettiin puolustus- ja suojapaikoiksi. Koko Suomen mahtavin linnavuorivarustus oli Sääksmäen Rapolan harjulla. Linnavuorien rakentaminen ja varustaminen edellytti pitkälle organisoitua maakunnallista yhteistoimintaa.

1. Pirkanmaan historiallinen kehitys

1.1. Hiilipusseista Ruotsin vallan loppuun

1300-1500-luvun Pirkanmaa oli Ylä-Satakuntaa

1200-luvun alkupuolella Suomessa oli kolme maakuntaa: Suomi eli Varsinais-Suomi, Häme ja Karjala. Maakuntien edustajat kokoontuivat tarpeen mukaan maakuntakäräjille, pirkanmaalaiset Hämeen linnahan. Ensimmäiset aluejakoja koskevat asiakirjat ovat 1300-luvulta. Suomi liitettiin kiinteästi Ruotsin valtakuntaan ja Suomen itäraja Novgorodia vastaan määriteltiin ensimmäisen kerran Pähkinäsaaren rauhassa vuonna 1323. Suomi jaettiin hallinnollisesti ja veronkantoa ajatellen linnalääneihin. Kun hallintotehtävät lisääntyivät, linnaläänit jaettiin edelleen kihlakuntiin. Kokemäenkartanon lääni jaettiin todennäköisesti 1412 kahteen kihlakuntaan, Ala- ja Ylä-Satakuntaan. Myöhempi Pirkanmaa tuli enimmäkseen osaltaan kuulumaan Ylä-Satakunnan kihlakuntaan ja muu osa Hämeenlinnan läänin Sääksmäen kihlakuntaan.

Luonnolliset rajat määräytyivät oman aikansa liikennereittien mukaan, sillä nämä määräisivät asutuksen etenemistä ja eränkävintä. Ensinnä asutettiin alavesien varret, mutta eränkävinnin yhteydessä myös ylävesien erämaat. Vesireitit olivat selkeitä kulkuväyliä ja tästä syystä mm. Näsijärvestä tuli maakunnallisen liikenteen keskusväylä eikä suinkaan maakuntaraja.

1. Pirkanmaan historiallinen kehitys

1.1. Hiilipusseista Ruotsin vallan loppuun

1540 laadittiin Suomen ensimmäinen veroluettelo, maakirja, jossa on mainittu kaikki silloiset talonpojat pitäjittäin ja kylittäin. Maakirja ei anna tietoa henkilöluvusta, sillä verottajaa kiinnosti ainoastaan verotettava maaomaisuus. Vuoden 1566 tietojen mukaan asutus oli edelleen keskittynyt varsin tiiviisti vesistöjen sekä erityisesti Kokemäenjoen ja Pyhäjärven tuntumaan. Näissä keskittymissä olivat myös suurimmat ja vauraimmat kylät: Tyrvään Kalliala, Karkun Karkunkylä ja Sarkola, Pirkkalan Pirkkalankylä, Lempäälän Kuokkala ja Vesilahden Narva. Vesireiteistä hieman sivummalla olivat ikivanhoihin asuinpaikkoihin syntyneet Pälkäneen Laitikkala sekä nykyisin Tampereen alueella sijainneet Messukylä ja Takahuhti. Näsijärven rannat olivat varsin harvaan asuttuja, sillä Näsijärvi oli pohjoiseen johtavaa eränkäyntiväylää ja sellaisena yhteistä aluetta. Samoin Längelmäveden reitti oli yläosaltaan harvaan asuttua. Vuoden 1945 Tampereen alue oli jo 1500-luvulla tiheimmin asuttua. 1500-luvun puolivälissä Pirkanmaan väkiluvuksi voidaan arvioida 25.000-29.000 henkeä.

1. Pirkanmaan historiallinen kehitys

1.1. Hiilipusseista Ruotsin vallan loppuun

Pirkanmaa 1500-1700-luvuilla

Talonpoikainen Pirkanmaa:

Maanjaossa säädetty sarkajako ennätti Pirkanmaan alueelle 1500-luvun alussa. Kasken poltto jatkui kuitenkin vielä pitkään. Riistanpyynti väheni sitä mukaa kuin maanviljely lisääntyi ja 1700-luvulle tultaessa sitä harjoitettiin laajemmin enää vain pohjoisissa pitäjissä. Isojaon mukaisesti sarkajaan tilalle tuli lohkojako. Isojakoa toteutettiin Pirkanmaalla 1700-luvun loppupuolella ja vielä 1800-luvun alussa. Pirkanmaa kuului maan torpparivaltaisimpiin seutuihin. Pääosa maasta oli talonpoikaisessa omistuksessa ja Pirkanmaalla oli vähän kartanoita. Alueen maineikkain kartano oli Kangasalan Liuksiala, joka tunnetaan entisen kuningattaren Kaarina Maununtyttären olinpaikkana. Liuksiala oli 1600-luvun lopulla Pirkanmaan alueen suurin tila.

1. Pirkanmaan historiallinen kehitys

1.1. Hiilipusseista Ruotsin vallan loppuun

Teollistumisen varhaisvaiheet:

Pirkanmaan vanhinta teollisuutta ovat olleet koskiin rakennetut jauhomyllyt. Toinen varhainen teollisuudenhaara oli sahaus. Laukon, Liuksialan ja Vääksyn kartanoissa oli jo 1600-luvulla vesikäyttöiset sahamylyt. Sahoja tarvittiin pääasiassa vain kotitarpeen tyydyttämiseen. Ensimmäisiä teollisuusyrityksiä olivat Tampereella toiminut Otavalan kehruukoulu, joka myös myi lankaa sekä Tammerkoskelle 1776 perustettu väkiviinapolttimo. Varsinaista tehdasteollisuutta edustivat 1700-luvulla rauta-ruukit.

Tammerkoskeen liittyvä teollisuus perustui vesivoimaan. Tampereesta muodostui tehdaskaupunki ja Pirkanmaan keskus myös, koska se oli vanha markkinapaikka ja sinne oli helppo tulla veneillä. Mies, joka teki Tampereesta varsinaisesti tehdaskaupungin, oli James Finlayson, joka perusti pumpuli- eli puuvillatehtaan. Tehtaalle rakennutettiin ennen näkemättömän suuri kuusikerroksinen tehdasrakennus ja siellä oli vuonna 1845 yli 500 työntekijää.

1. Pirkanmaan historiallinen kehitys

1.1. Hiilipusseista Ruotsin vallan loppuun

”... vaarojen, kumpujen, harjujen välitse, louhujen lomitse, oksien alitse, mökistä mökkiin ja kartanoon, lehdestä lettoon ja ojasta allikkoon – alaspäin veti kalteva kamara, etelään vietti mahtava graniittikynnös.

Polut liittyivät polkuihin, purot yhtyivät puroihin. Eteenpäin, alaspäin! Tiet levenivät, virrat vahvistuivat. Yhä isompia, yhä raskaampia kuormia ne kykenivät kuljettamaan. Yhä enemmän puuta, leipää, perunaa, voita, lihaa, kansaa ja hautakiviä, valtavia lohkareita, vuoria ne uomat nielivät, ja nälkä yltyi vain. Salmesta salmeen, tunnista tuntiin matoivat lotjajonot, päivästä päivään viettivät laajat lautat unetonta kesäänsä Näsijärven pitkällä, sinisellä saralla. Kuusta, mäntyä, koivua, haapaa – erilaisina paloina erilaisiin tarkoituksiin. Miten suunnattomasti sitä tavaraa oli ja tarvittiin! Kulkivat kuut ja päivät, kerroksittain vaelsivat pilvien, laivojen, kasvojen hahmot järven uumenissa.”

Lauri Viita: Moreeni

1. Pirkanmaan historiallinen kehitys

1.1. Hiilipusseista Ruotsin vallan loppuun

Sodat, levottomuudet ja kadot koettelivat:

1430-luvulla Ylä-Satakunnassa syttyi luvatus verorasituksen alentamisen viivästymisen seurauksena ns. Davidin kapina. Toinen varsinainen kapina oli 1590-luvulla nuijasota, joka liittyi samaan aikaan eri puolilla Eurooppaa esiintyneiden talonpoikaiskapinoiden sarjaan. Suuri Pohjansota eteni 1713 Pirkanmaalle, jossa käytiin taisteluja venäläisiä vastaan mm. Pälkäneen Kostianvirralla ja Tammerkoscilla. Miehitysaikaa kesti kaikkiaan kahdeksan vuotta. Väliin jäi lyhyt rauhan aika ja 1742 syttyi uusi sota. Suomen sodassa vuonna 1808 sodittiin jälleen venäläisiä vastaan ja taisteluja käytiin Tammerkoscilla Hatanpään kartanon alueella ja itse kaupungissa.

Suuria katovuosia olivat ns. suuret kuolonvuodet 1686-97, jolloin Suomen koko väestöstä menehtyi yli neljännes. Pirkanmaalla pahimmin kärsivät Pyhäjärven seudut. Pirkkalassa haudattiin koko väestöstä 49 % ja Längelmäellä jopa 58 %.

1. Pirkanmaan historiallinen kehitys

1.2. Teollistumisen vaiheista

Väestö kasvaa ja siirtyy maalta kaupunkiin

1.10.1779 perustettiin Kustaa III:n allekirjoittamalla perustuskirjalla kaupunki Tammerkosken virran varrelle Messukylän pitäjään. Kaupungille varattu maa-alue oli runsas 3 km² ja arvioitiin, että kaupungin väkiluku saattaisi joskus nousta niinkin suureksi kuin 400. Ensimmäiset täsmälliset kuntakohtaiset henkilöluvut ovat vuodelta 1865, jolloin Tampereen kaupungin väkiluku oli 5.538. Vuosisadan vaihteessa Tampere oli jo lähes Turun ja Viipurin veroinen kaupunki, jonka asukasluku oli yli 36.000. Rautatieyhteys saatiin Tampereelle 1876, ja sitä jatkettiin välittömästi Pohjanmaalle ja Keski-Suomeen. Tampereesta tuli myös rautatiekeskus.

Sotien jälkeen 1940-luvulta alkaen kuntien tehtävät lisääntyivät ja kulut kasvoivat. Pieniä kuntia ruvettiin yhdistämään isompiin. Kolmenkymmenen vuoden aikana katosi kartalta miltei kolmannes Pirkanmaan kunnista. Toinen huomattava muutos oli se, että vuosina 1963-77 kauppalat Valkeakoski, Vammala, Mänttä, Ikaalinen, Nokia ja Toijala muutettiin kaupungeiksi. Uusimpia kaupunkeja ovat Parkano ja Virrat vuodelta 1977 ja Orivesi 1986.

1. Pirkanmaan historiallinen kehitys

1.2. Teollistumisen vaiheista

Koko Pirkanmaan väkiluku kasvoi 1900-1950 kaikkiaan 68 % eli enemmän kuin puolitoistakertaiseksi. Pääsuunta oli se, että mitä enemmän kunnan elinkeinoelämä rajoittui maatalouteen, sitä enemmän kunta menetti väkeä teollisuus- ja liikekeskuksiin. Siirtoväen sijoittaminen toi Pirkanmaalle 50.000 uutta asukasta vuonna 1948. Pirkanmaan väestömäärä kehittyi seuraavasti: 123.907 vuonna 1865, 206.302 vuonna 1900, 351.213 vuonna 1950 ja 426.238 vuonna 1990. Tampere kasvoi ja samalla Tampereen ympärille kasvoi erityinen kaupunkiseutu, joka laajeni sitä mukaa kuin liikenneyhteydet paranivat. Vuonna 1990 Tampereen kaupunkiseudun kunnissa asui 62 % Pirkanmaan koko väestöstä.

Pirkanmaan nimi syntyi, kun Pirkanmaan maakuntaliitto perustettiin 1956. Vuonna 1959 perustettiin Tampereen seutukaavaliitto ja 1991 nämä kaksi yhdistettiin Pirkanmaan liitoksi.

1. Pirkanmaan historiallinen kehitys

1.2. Teollistumisen vaiheista

Ensimmäiset koulut 1800-luvulla

Oppivelvollisuuslaki säädettiin 1921, mutta kansakouluiksi sanottavia kouluja oli yksityisten toimesta perustettu eri puolille maakuntaa jo 1800-luvun puolivälissä. Pirkanmaan vanhimmat kunnalliset kansakoulut aloittivat Urjalassa ja Akaassa 1867. 1881 perustettiin Tampereelle yksityislyseo ja kaksikymmentä vuotta myöhemmin Tampereella oli jo viisi yliopistoon johtavaa oppikoulua. Tampereen ulkopuolella perustettiin ensimmäiset oppikoulut Ikaalisiin, Tyrvälle ja Toijalaan. Suomen ensimmäinen kansanopisto perustettiin Kangasalle 1889 ja Suomen ensimmäinen työväenopisto Tampereelle 1899. Tampereen teknillinen opisto aloitti 1912 ja Teknillinen korkeakoulu syntyi 1965. Yhteiskunnallinen Korkeakoulu, myöhemmin Tampereen yliopisto, aloitti 1960.

1. Pirkanmaan historiallinen kehitys

1.2. Teollistumisen vaiheista

Pirkanmaa – uudistumiskykyinen edelläkävijä

Tekninen osaaminen on säilynyt ja jalostunut Tampereella

Kaupunkiseutu on kehittynyt modernin huipputeknologian keskuksiksi. Vahvoja aloja ovat koneenrakennus ja automaatio, lääketieteen teknologia, informaatioteknologia sekä viestintä ja uusmedia.

185 vuotta tekniikan edelläkävijänä

- 1837 Suomen ensimmäinen moderni tehdasrakennus (Finlayson)
- 1843 Suomen ensimmäinen paperikone (Frenckell)
- 1882 Pohjoismaiden ensimmäinen sähkövalo (Finlayson)
- 1900 Ensimmäinen Suomessa valmistettu veturi
- 1909 Ensimmäinen Suomessa valmistettu automobiili
- 1923 Suomen ensimmäinen yleisradiolähetys
- 1942 Lentokoneen ”musta laatikko”
- 1965 Suomen ensimmäinen jäähalli
- 1974 Maailman ensimmäinen NMT-puhelu
- 1984 Maailman ensimmäinen biohajoava implantti
- 1991 Maailman ensimmäinen GSM-puhelu
- 1995 Maailman ensimmäinen kävelevä metsäkone
- 1996 Maailman ensimmäinen kommunikaattori (Personal Digital Assistant, Nokia)
- 1998 Maailman ensimmäinen toisen sukupolven kommunikaattori (Nokia)
- 2002 eTampere –monitoimikortti

2. Yleistietoa Pirkanmaasta

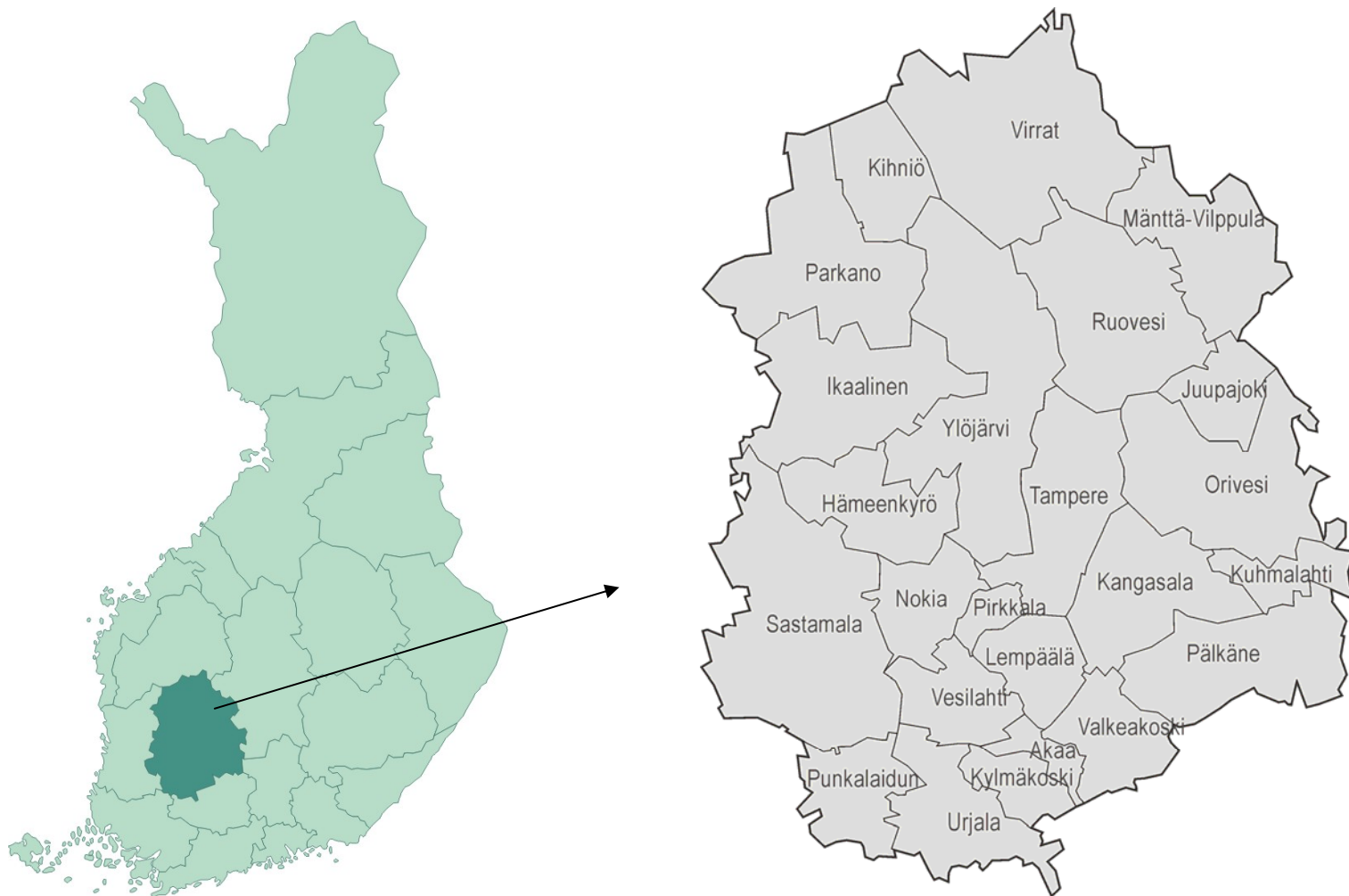
Yleistietoa

Pirkanmaa maamme toiseksi suurimpana maakuntana on nykyaikainen teollisuuden, kaupan, palvelujen ja koulutuksen keskittymä. Se tarjoaa asukkailleen työtä ja hyvinvointia, monipuoliset liikenneyhteydet ja miellyttävän elinympäristön.

Maakunta koostuu 28 kunnasta sekä kuudesta seutukunnasta. Pinta-ala 1.1.2008 on 14 469 km². Asukkaita vuoden 2008 alussa on 476 631.

Vuoden 2009 alusta kuntia on 24 (ks. kuntakartta seuraavalla sivulla).

2. Yleistietoa Pirkanmaasta

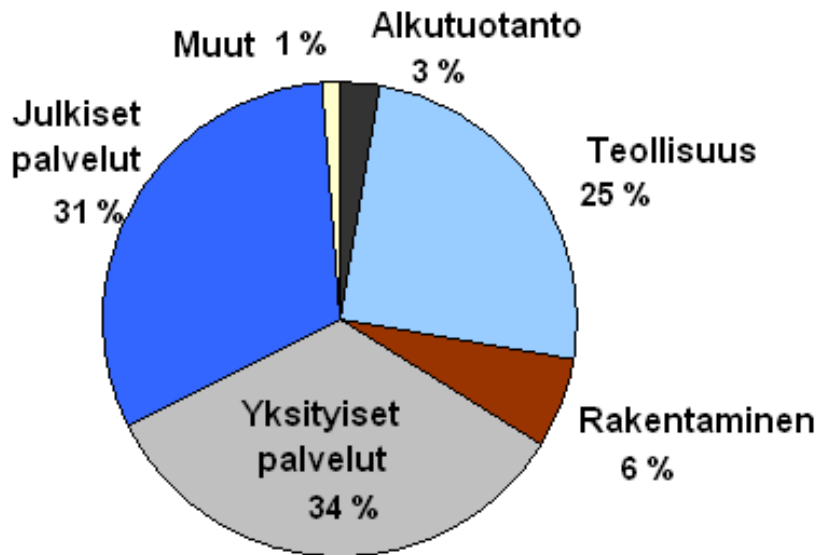

2. Yleistietoa Pirkanmaasta

Pirkanmaan elinkeinojakauma % (suluissa koko maa) 31.12.2005

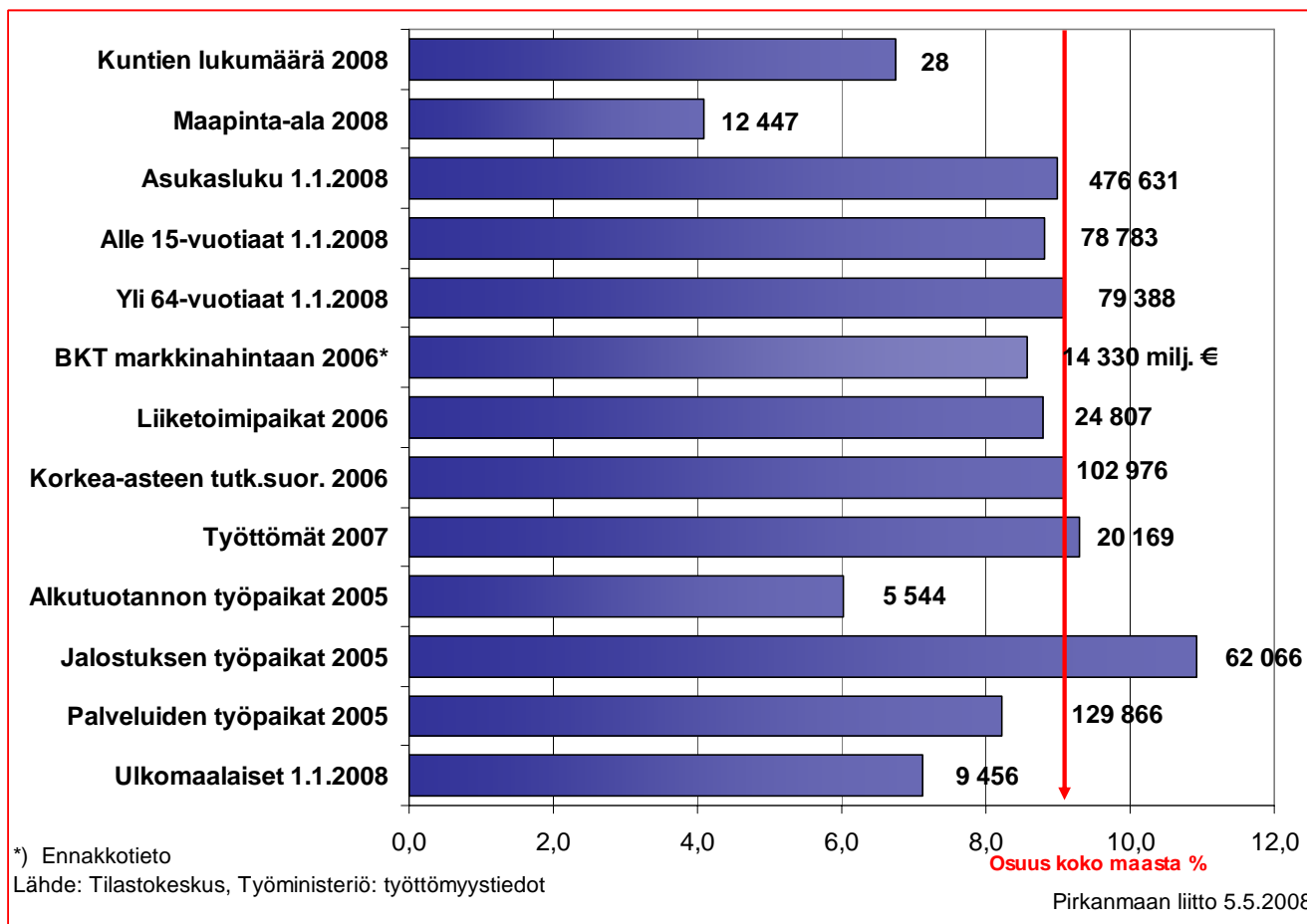
- alkutuotanto 2,8 (4,1)
- teollisuus 24,9 (18,8)
- rakentaminen 6,1 (6,2)
- yksityiset palvelut 33,7 (37,1)
- julkiset palvelut 31,3 (32,6)
- muut 1,1 (1,2)

Pirkanmaan osuus koko Suomen bruttokansantuotteesta on 8,6 % (Tilastokeskus, 2005 lopulliset tiedot)

2. Yleistietoa Pirkanmaasta

Pirkanmaan profiili

2. Yleistietoa Pirkanmaasta

Kulttuuria, matkailua, urheilua, tapahtumia

Pirkanmaa tunnetaan poikkeuksellisen monipuolisesta ja tasokkaasta kulttuuritarjonnastaan – se ulottuu kirjallisuudesta ja kuvataiteesta näyttämötaiteen kautta lasten tv-viihteeseen ja rock-musiikkiin.

Pirkanmaa on erityisesti teatterin maakunta, jonka tapahtumat kruunaa kansainvälinen teatterikesä.

Pirkanmaa tarjoaa sekä kasvualustan kulttuurin tekijöille että runsaan kulttuurielämysten tarjottimen.

Tunnettuja pirkanmaalaisia

A. Gallén-Kallela
Ellen Thesleff
Kimmo Kaivanto
Tarmo Koivisto
Frans-Emil Sillanpää
Väinö Linna
Lauri Viita
Kalle Päätalo
Kaarlo Sarkia
Yrjö Jylhä
Mauri Kunnas
Sinikka Nopola
Kirsi Kunnas
Kari Aronpuro
Juice Leskinen
Panu Rajala
Juhani Syrjä
Matti Joenpolvi
Mirkka Rekola
Veikko Sinisalo
Sylvi Salonen
Esko Roine
Heikki Silvennoinen
Dave Lindholm
Martti Syrjä
Pauli Hanhiniemi
Heikki Salo
Simo Frangen

2. Yleistietoa Pirkanmaasta

Kulttuuria, matkailua, urheilua, tapahtumia

Pirkanmaan kulttuuritarjottimen maistelun voi aloittaa vaikka jostakin seuraavista kohteista:

- Mäntän kuvataideviikot/G.A. Serlachiuksen taidemuseo
- Vapriikki
- Sara Hildénin taidemuseo
- Emil Wikströmin taiteilijakoti Visavuori ja Kari-Paviljonki
- Akseli Gallén-Kallelan erämaa-ateljee Kalela
- Finlaysonin alue
- Tampereen taidemuseo
- Kesänäyttely Purnu
- Pispala
- Tampereen Jugend-rakennukset
- Vivi Lönnin sekä Raili ja Reima Pietilän rakennukset

Musiikkia ja muuta mukavaa:

- Tampereen teatterit ja ooppera
- Pispalan sottiisi
- Tapsan tahdit
- Sata-Häme soi
- Sastamala Gregoriana
- Valkeakosken Työväen Musiikkitapahtuma
- Tampereen kaupunginorkesteri
- Tampere Film Festival
- Vammalan vanhan kirjallisuuden päivät
- Pentinkulman päivät
- Tampereen Kukkaisviikot

2. Yleistietoa Pirkanmaasta

Kulttuuria, matkailua, urheilua, tapahtumia

Hiihtäen, uiden, voimistellen, tanssien ja painien Pirkanmaalla liikutaan yhdessä ja yksikseen.

Pirkan kierros tarjoaa suurtapahtumia kilpailijoille ja kuntoilijoille:
Pirkan hiihto, Pirkan pyöräily, Pirkan hölkkä

Jäähalli tuli ensimmäisenä Suomessa
Tampereelle

Maakunnan seuroja urheilun huipulta:

Tappara, Ilves, FC Haka, Pyrintö, Tampere United, Isku Volley, OrPo, VaLepa, BC Nokia, Classic, Gunners

Tammer-turnaus kokoaa Iskijät yhteen

Tampereen Ratinan Stadionilla kisataan kansainvälisesti

Voittajia Pirkanmaalta:

Tommi Evilä
Hilkka Riihivuori
Timo Jutila
Raimo Helminen
Marko Asell
Tero Järvenpää

Pirkanmaan Golfkenttiä mm.
Lakeside Vammala
River Golf Nokia
Kauppi Tampere
Golf Pirkkala
Ikaalisten Golf

2. Yleistietoa Pirkanmaasta

Kulttuuria, matkailua, urheilua, tapahtumia

Nuorisolle:

Tammerfest
Kukkaisrock
Räikkärock
Aitoon kirkastus-
juhlat
Eppu Normaali
Yö
Seremonia-mestari
Manserock
Air Metal Festival
Popeda
Paleface
Negative
Uniklubi
Sauna
Open Air

Lasten tapahtumia:

Pirkanmaan lastenkulttuuriviikot Lasten Pirkkaset
Lasten ja nuorten kirjapäivät Vammalassa

Muualla Pirkanmaalla:

Herra Hakkaraisen talo Vammalassa
Voipaalan taide- ja lasten
kulttuurikeskus
Talonpoikaismuseo Yli-Kirra
"Koiramäen talo" Punkalaitumella
Valkeakosken seikkailupuisto ja
lasten liikennepuisto

Särkänniemen
elämyspuisto on koko maan
2. suosituin matkailukohde.

Myös muut Särkänniemen
suosikit löytyvät listan
kärjestä:

- Näsinneula (7. sija)
- Delfinaario (12.)
- Akvaario (18.)

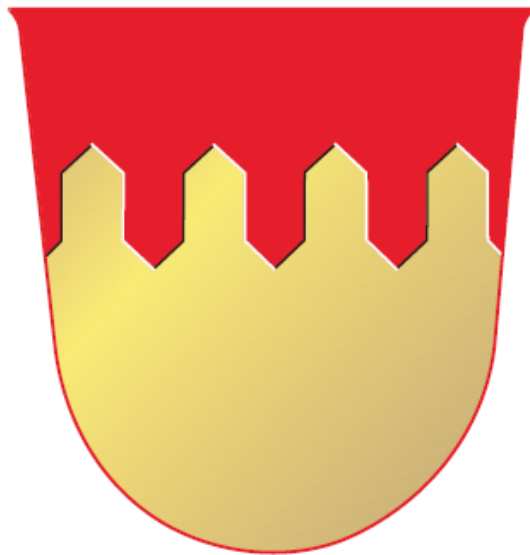
Muita lasten kohteita
Tampereella:

- Tampereen
taidemuseon
Muumilaakso
- Lasten eläintarha
- Planetaario
- Sorin sirkus
- Pikku kakkonen

2. Yleistietoa Pirkanmaasta

Pirkanmaan maakuntatunnukset

Pirkanmaan vaakuna

Kultakentässä punainen turkiskoroinen lakio.

Punainen viittaa hämäläisiin, kulta satakuntalaisiin kuntiin ja koro seudun erähistoriaan ja kaupankäyntiin.

Suunnittelija Gustaf von Numers.

2. Yleistietoa Pirkanmaasta

Pirkanmaan maakuntatunnukset

Tuomi
Prunus padus

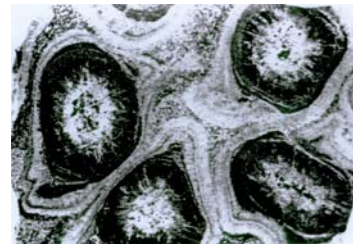
Toutain
Aspius aspius

Valkohäntäpeura
*Odocoileus virginianus
borealis*

Västäräkki
Motacilla alba

Pallokivi eli pallograniitti

2. Yleistietoa Pirkanmaasta

Pirkanmaan maakuntatunnukset

Pirkanmaan
maakuntalaulu

Kesäpäivä Kangasalla

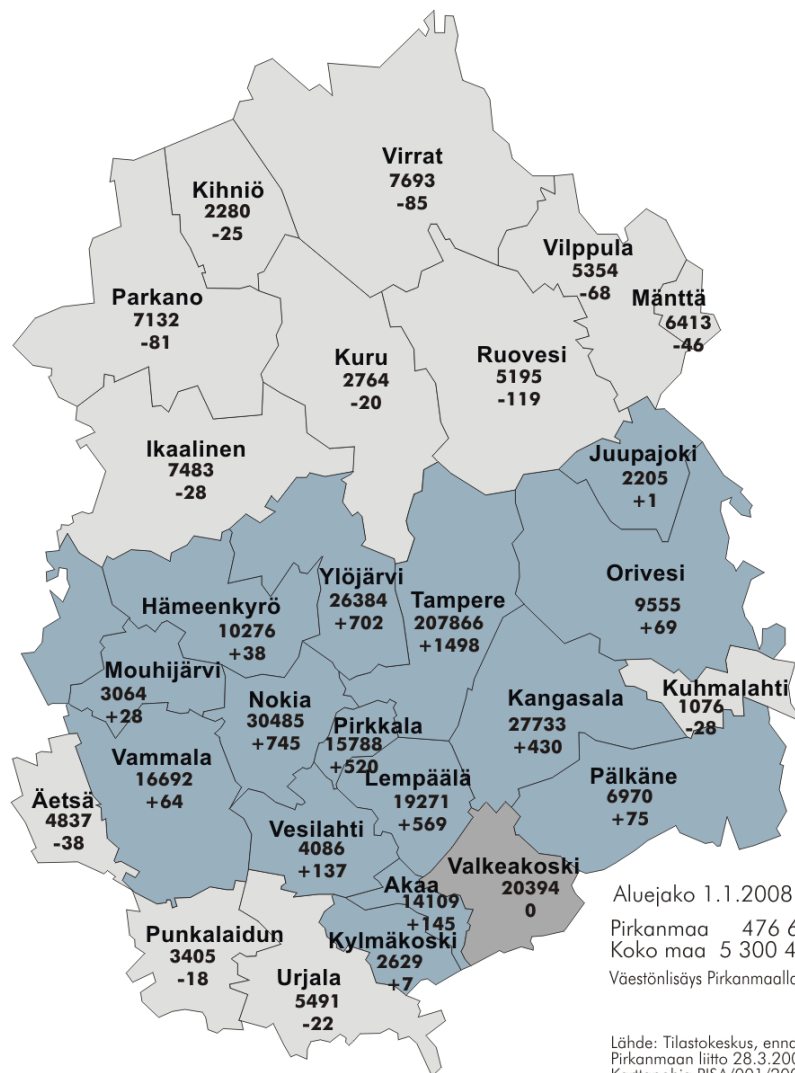
Sanat: Sakari Topelius Sävel: Gabriel Linsén

Mä ok-sal-la y-lim-mäl-lä oon Har-ju-lan sel-jän-teen, Niin
kau-as kuin sil-mään siin-tää näen jär-vi-ä lah-ti-neen. Kas
Län-gel-mä-ve-si tuol-la voin ho-pei-sin hoh-te-lee, ja
Roi-neen ar-mai-set aal-lot sen ran-to-ja hy-vä-e-lee, ja
Roi-neen ar-mai-set aal-lot sen ran-to-a hy-vä-e-lee.

3. Pirkanmaa maakuntana ja talousalueena

3.1. Väestötiedot

Pirkanmaan väestö
1.1.2008
ja muutos 2007

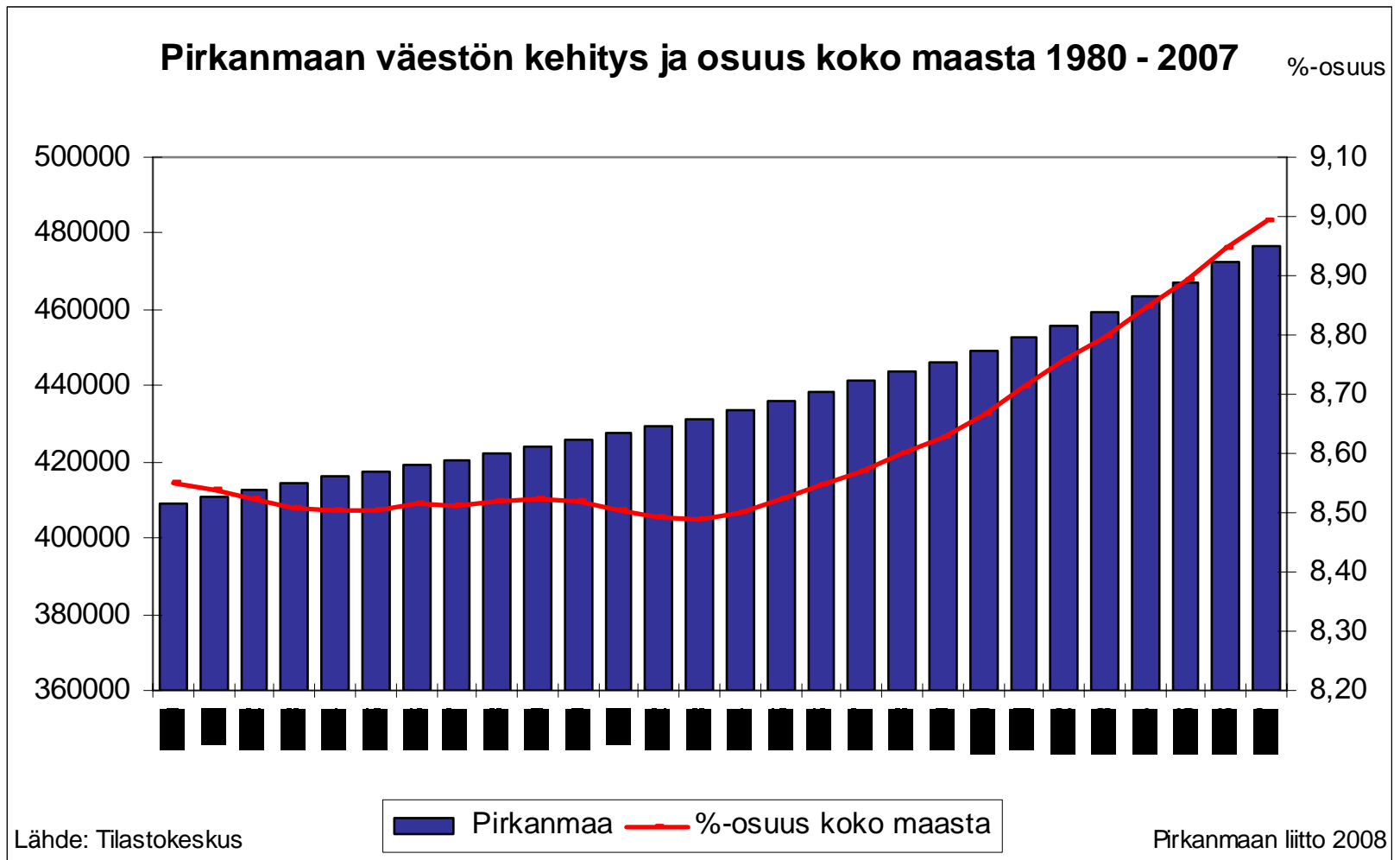

Aluejako 1.1.2008
Pirkanmaa 476 631
Koko maa 5 300 484
Väestönlisäys Pirkanmaalla 4 450

Lähde: Tilastokeskus, ennakkotieto
Pirkanmaan liitto 28.3.2008
Karttopohja PISA/001/2008

3. Pirkanmaa maakuntana ja talousalueena

3.1. Väestötiedot

3. Pirkanmaa maakuntana ja talousalueena

3.1. Väestötiedot

Vetovoimainen ykkönen Suomessa

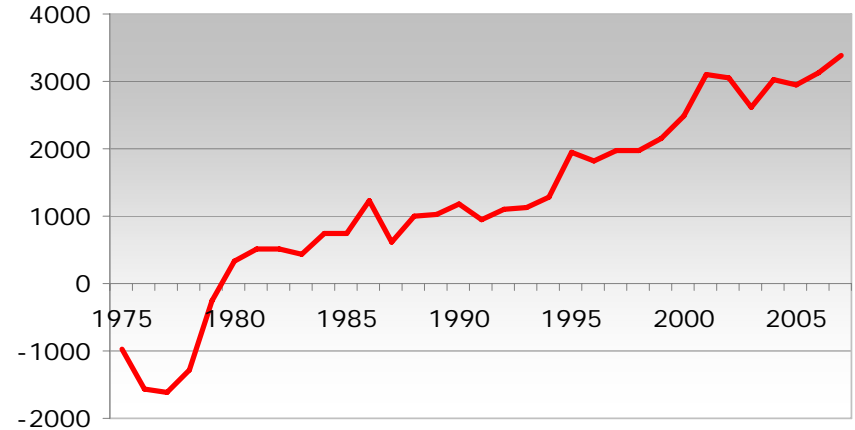

Imagotutkimuksissa Tampere on arvioitu Suomen parhaaksi asuinpaikaksi.

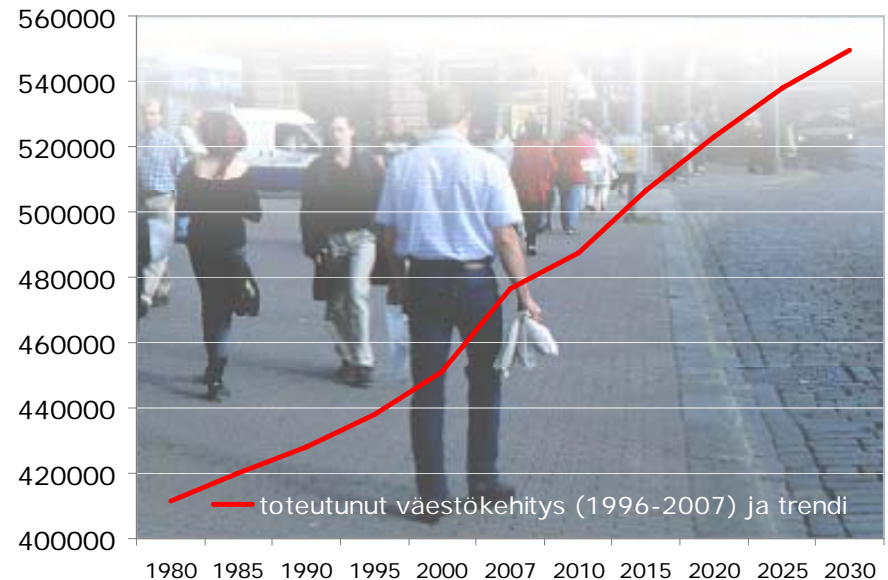
Tampereessa arvostetaan erityisesti sijaintia, harrastusmahdollisuuksia ja kunnallisia palveluja.

(TaloustutkimusOy: Muuttohalukkuus 2008 -tutkimus).

Muuttoliike Pirkanmaalle on voimakasta

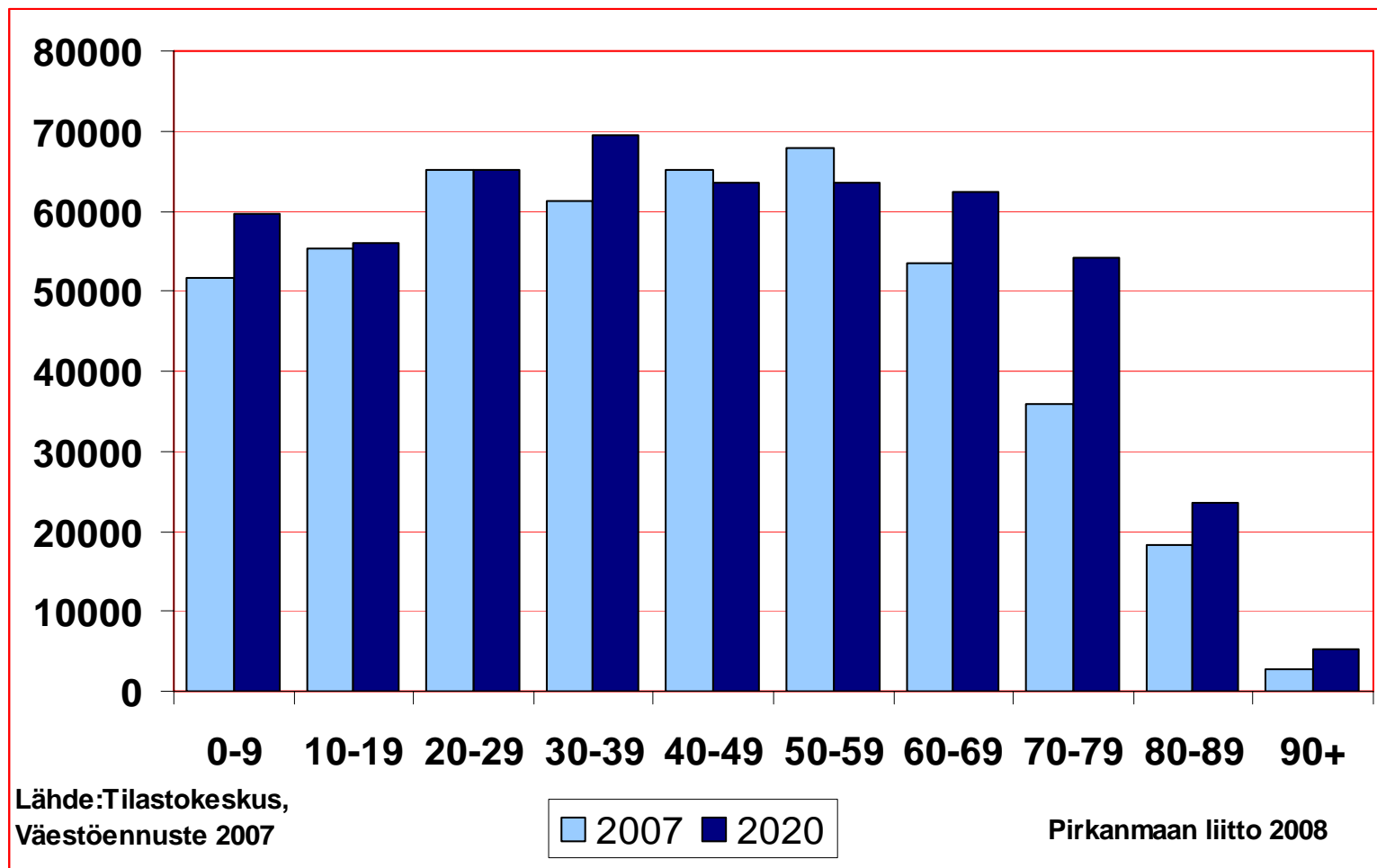
Väestö kasvaa nopeasti

3. Pirkanmaa maakuntana ja talousalueena

3.1. Väestötiedot

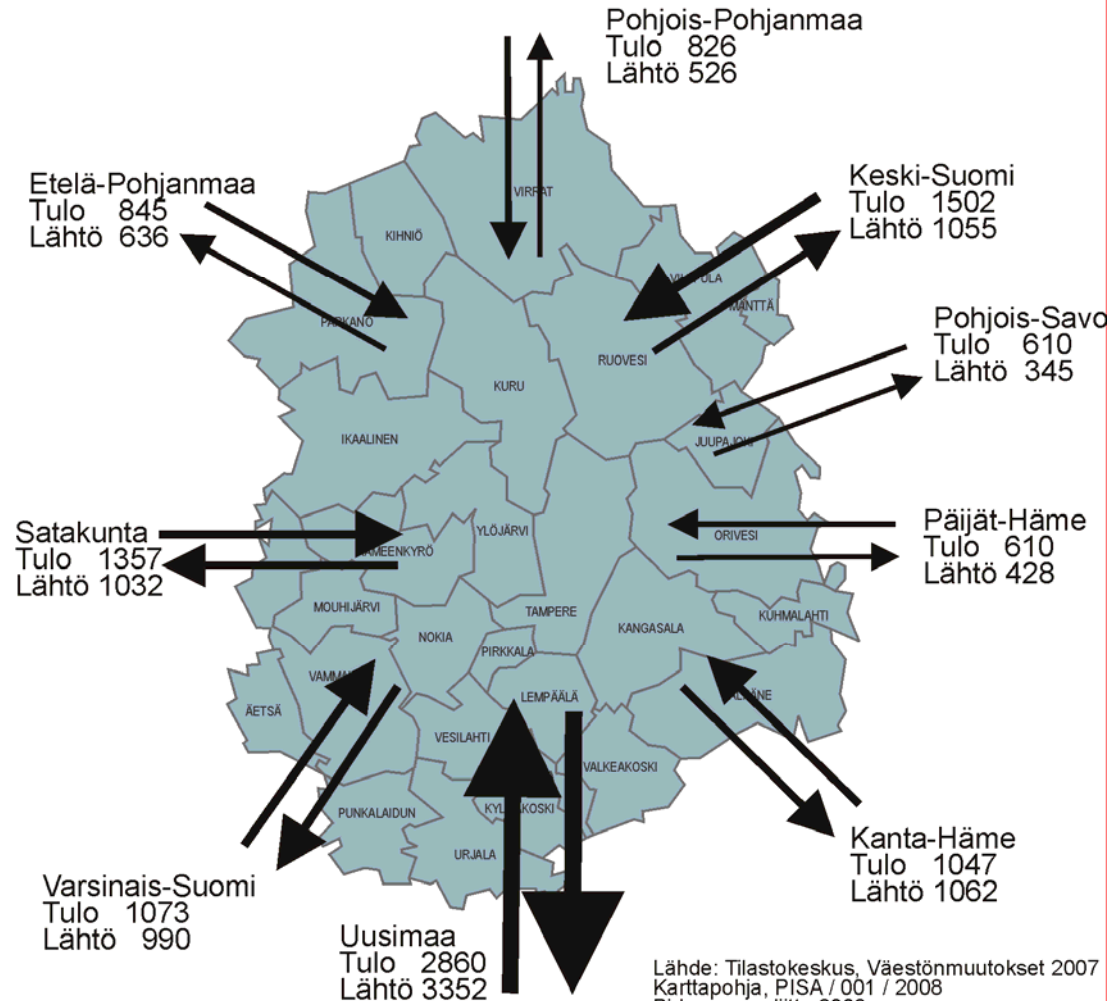
Pirkanmaan väestö ikäryhmittäin 2006 ja 2020

3. Pirkanmaa maakuntana ja talousalueena

3.1. Väestötiedot

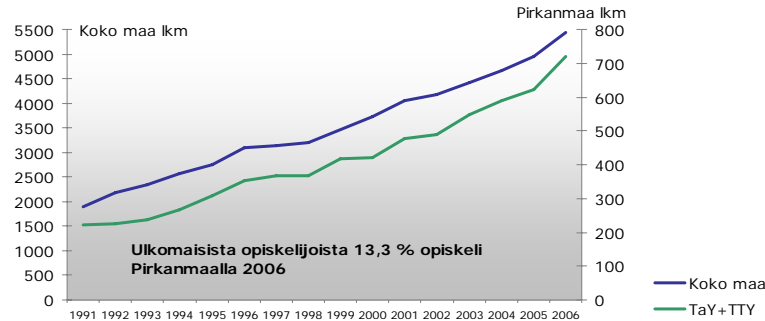
Pirkanmaan tulo- ja lähtömuuton suunnat maakunnittain 2007

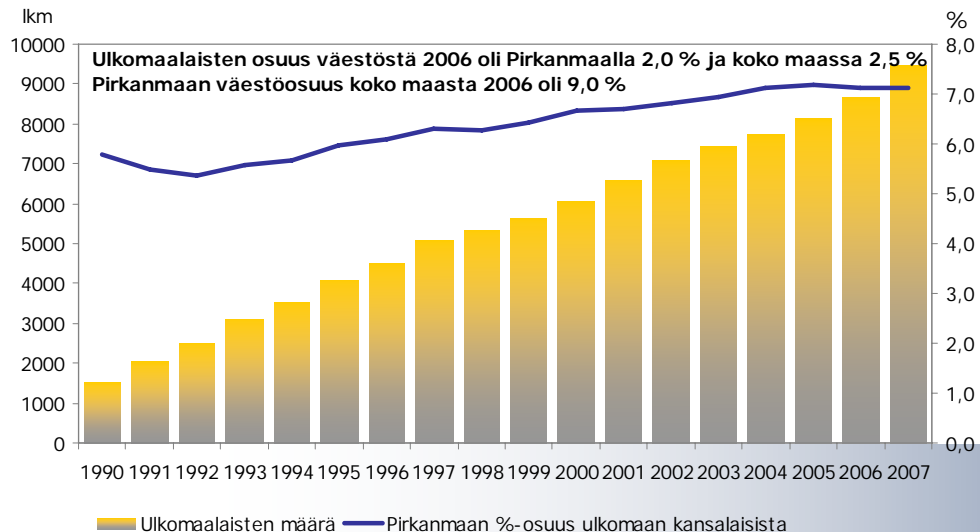
3. Pirkanmaa maakuntana ja talousalueena

3.1. Väestötiedot

Ulkomaalaiset opiskelijat yliopistoissa koko maassa ja Pirkanmaalla 1991-2006

Ulkomaalaisten määrän kehitys Pirkanmaalla 1990-2006 ja Pirkanmaan ulkomaalaisten osuus koko maan ulkomaalaisista %

Yleisimmät vieraat kielet maakunnassa

Venäjä	2633
Ruotsi	1731
Eesti	1171
Arabia	886
Englanti	835
Persia	600
Kiina	535

3. Pirkanmaa maakuntana ja talousalueena

3.2. Aluerakenne ja yhteydet

Pirkanmaan palvelukeskusverkko 2020

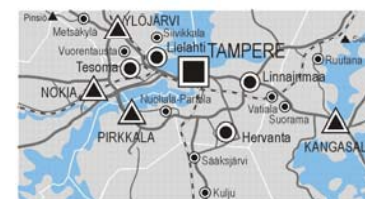
Pirkanmaalla on selväpiirteinen aluerakenne. Maakunta koostuu 28 kunnasta, joissa on 14 kaupunkitason palveluja tarjoavaa keskusta.

Pirkanmaan tavoitteellinen palvelukeskusverkko 2020 on määritelty maakuntakaavassa:

- väestöpohjan
- etäisyystekijän
- olevien palvelujen
- kunnan työpaikkajakauman
- jalostus- ja palvelutyöpaikkojen sijoittumisen ja keskinäisen suhteen
- vapaa-ajan asuntojen
- julkisen liikenteen palvelutason sekä
- keskusten liikenteellisen sijainnin perusteella

Valtioneuvosto on vahvistanut Pirkanmaan 1.maakuntakaavan 29.03.2007

<http://www.pirkanmaa.fi/suomi/maakaava/laadinta/kaavaehdotus.html>

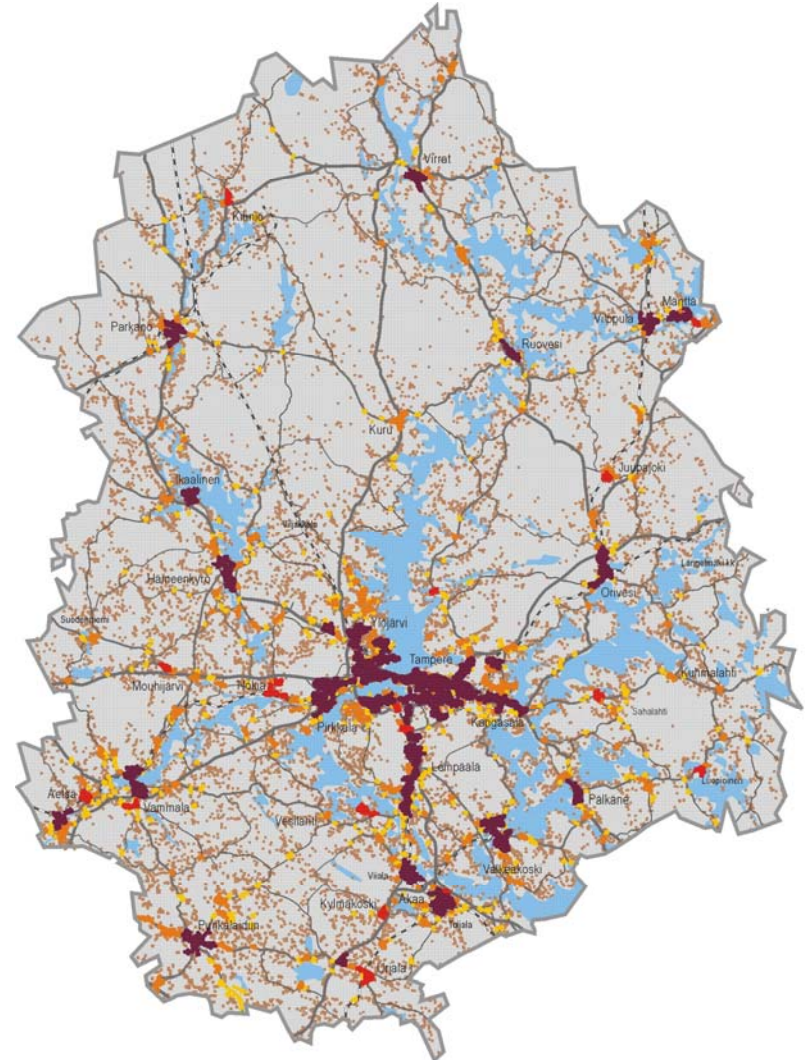
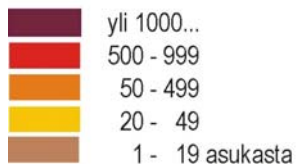
- valtakunnanosakeskus
- ▲ kaupunkikeskus
- kuntakeskus
- paikalliskeskus
- ▲ palvelukyläkeskus

3. Pirkanmaa maakuntana ja talousalueena

3.2. Aluerakenne ja yhteydet

Pirkanmaan asutusrakenne

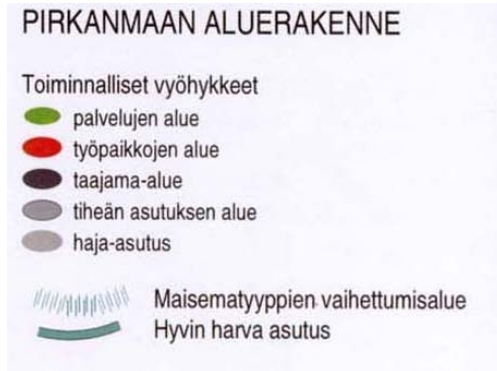
Pirkanmaan 1. maakuntakaavan tausta-aineistoa
ASUTUSRAKENNE 2002

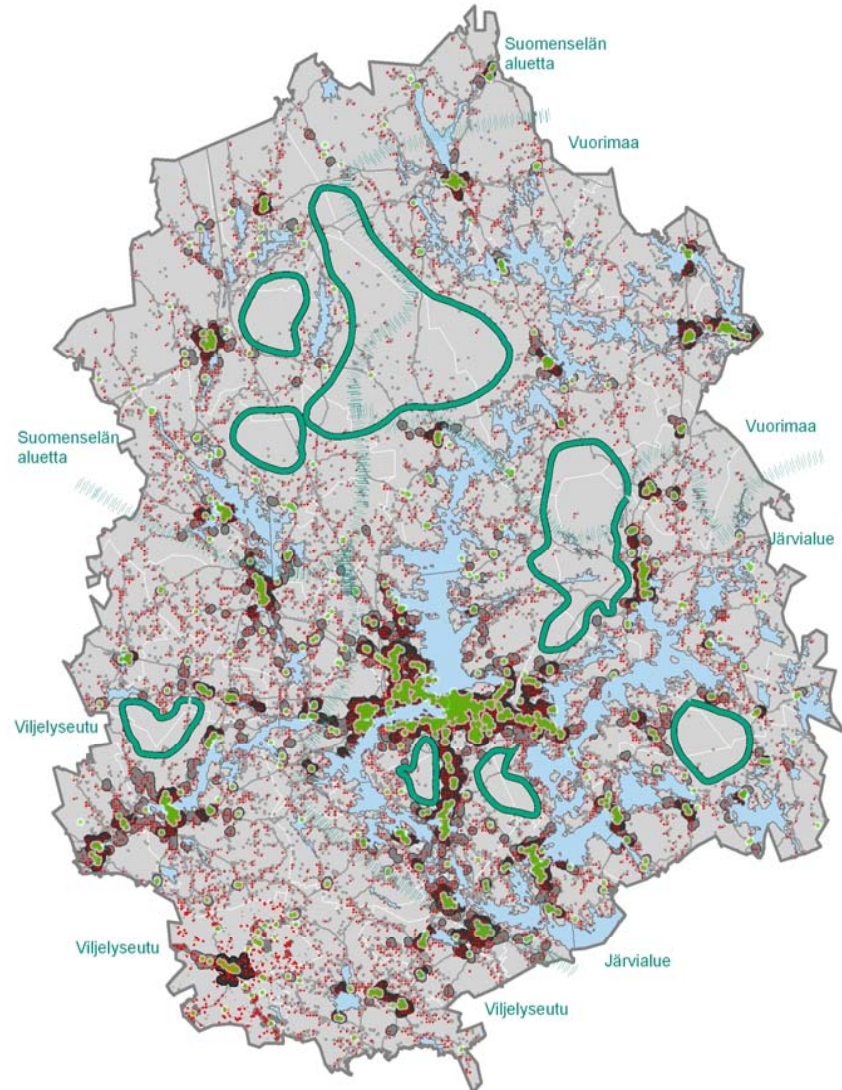
3. Pirkanmaa maakuntana ja talousalueena

3.2. Aluerakenne ja yhteydet

Pirkanmaan aluerakenne

Luontosuhteidensa perusteella Pirkanmaalla erottuu kuusi aluetta, joilla on sille alueelle ominaiset erityispiirteet, maisematyypit. Nämä alueet on nimetty maisematyyppinsä mukaan Vuorimaaksi, Kaakkoiseksi järviolueeksi, Keskeiseksi järviolueeksi, Keskeiseksi järviolueeksi, Eteläiseksi viljelyseudeksi, Lounaiseksi viljelyseudeksi ja Suomenseläksi.

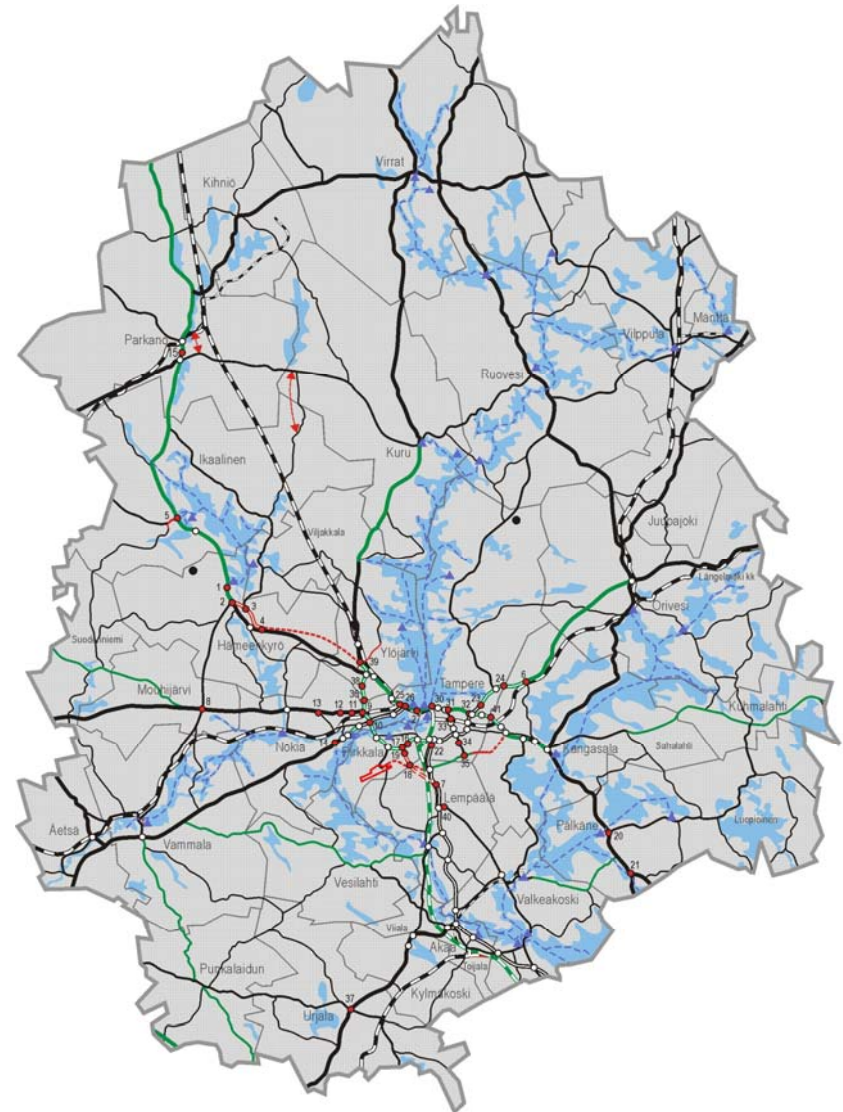
3. Pirkanmaa maakuntana ja talousalueena

3.2. Aluerakenne ja yhteydet

Liikenneverkosto

Pirkanmaan 1. maakuntakaava
LIIKENNE

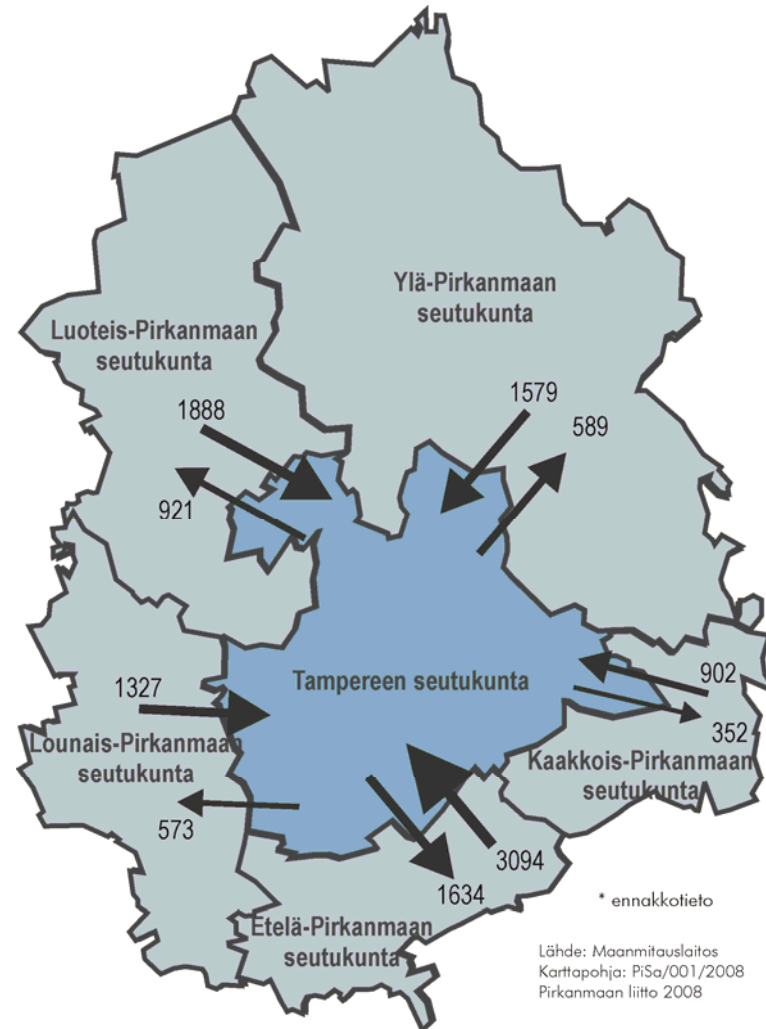
	nykyinen tie		tieliikenteen yhteystarve
	uusi tie		merkittävästi parannettava tie
	moottori- tai moottoriliikennetie		päärata
	valtatie / kantatie		pääradan lisäraiteen tarve
	seututie		yhdysrata
	tärkeä yhdystie		lentoliikenteen alue
	eritasoliittymä		lentopaikka
	uusi eritasoliittymä		veneilyväylä / laivaväylä
	ohjeellinen tielinjaus		satama / venesatama

3. Pirkanmaa maakuntana ja talousalueena

3.2. Aluerakenne ja yhteydet

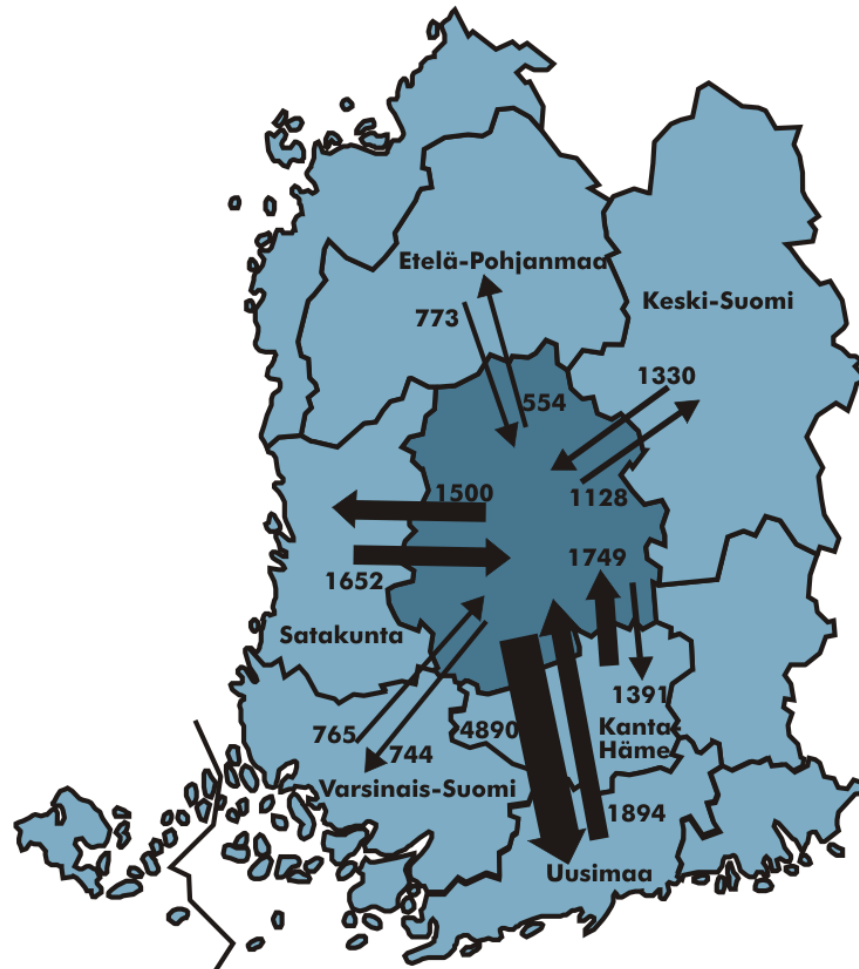
Työssäkäyntiliikenne
Tampereen seutukuntaan
muualta Pirkanmaalta 2005

3. Pirkanmaa maakuntana ja talousalueena

3.2. Aluerakenne ja yhteydet

Työssäkäyntiliikenteen tärkeimmät suunnat Pirkanmaalle ja Pirkanmaalta 2004

Aluejako 1.1.2006

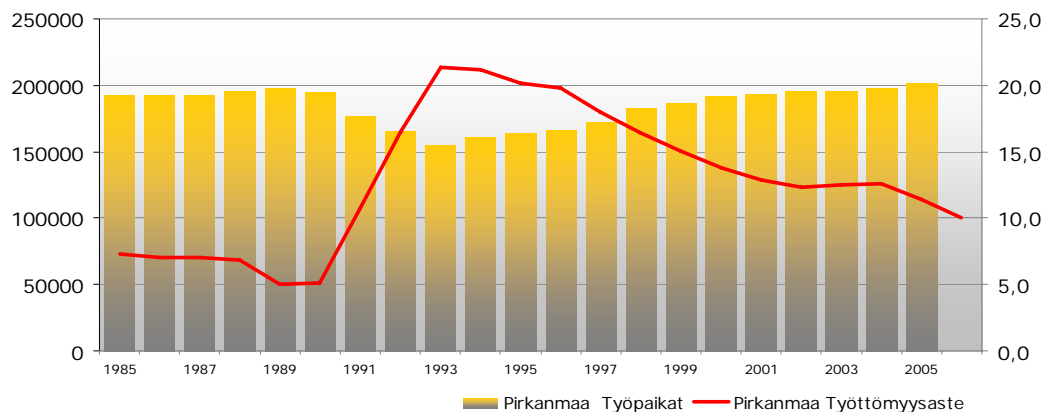
Lähde: Tilastokeskus, työssäkäyntitilasto

Karttapohja: PiSa/001/2007

3. Pirkanmaa maakuntana ja talousalueena

3.3. Elinkeino- ja tuotantorakenne

Pirkanmaan työpaikat ja työttömyysaste 1985-2006

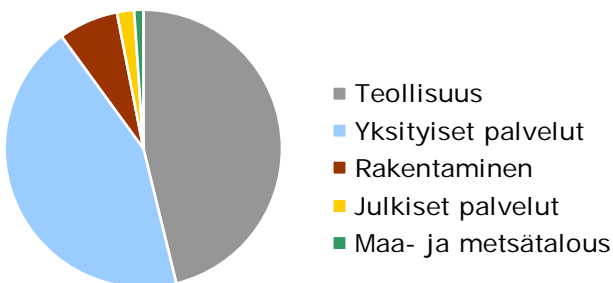

Suurimmat yritykset
2006
liikevaihdon mukaan

- GNT holding
- Nokian Renkaat
- Sandvik Mining and Construction
- Pirkanmaan OK
- John Deere Forestry
- Saarioinen
- Kyro
- Huurre
- Sisu Diesel
- Suominen

Suurimmat
vientitoimialat

Liikevaihto toimialoittain Pirkanmaalla 2005

Lähes 90%
tuotannon
arvosta vientiin

Radio-, TV- ja
tietoliikennevälineiden
valmistus

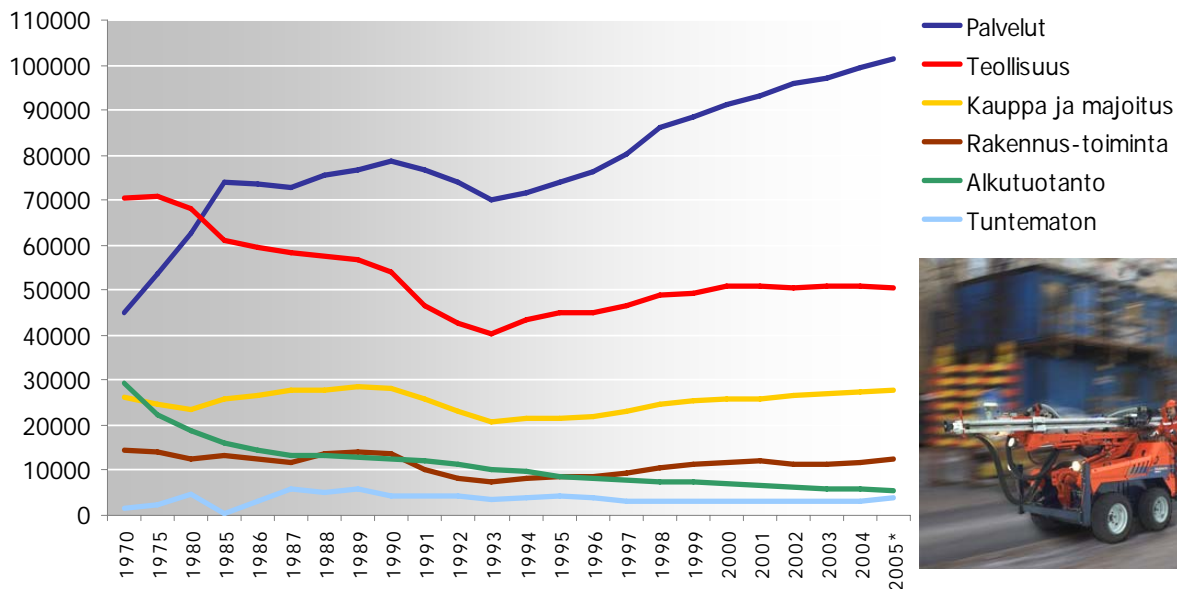
yli 50%
tuotannon
arvosta vientiin

Paperiteollisuus
Koneiden ja laitteiden
valmistus
Kemikaalien valmistus
Kumi- ja muoviteollisuus

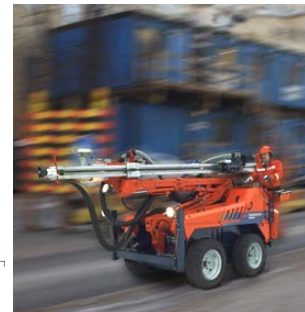
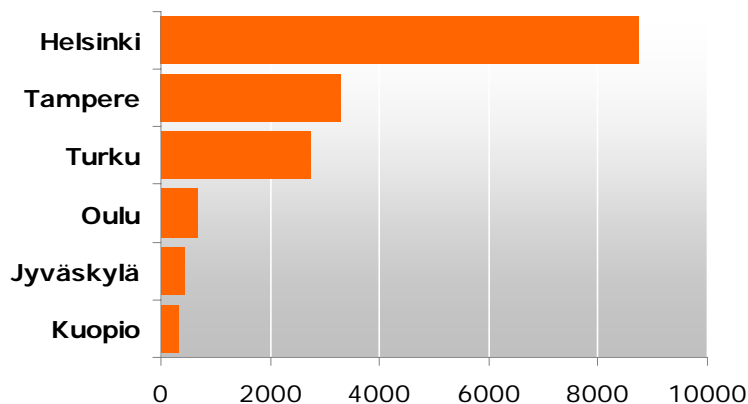
3. Pirkanmaa maakuntana ja talousalueena

3.3. Elinkeino- ja tuotantorakenne

Työpaikat toimialoittain Pirkanmaalla 1970-2005

Työpaikkojen kehitys suhteessa muihin suuriin kaupunki-seutuihin 2004-2005

Pirkanmaa toipui 1990-luvun alun lamasta vahvan teknologiaosaamisen ja perinteisten toimialojen uudistumisen avulla: nyt asiantuntija- ja tietoammateissa toimii merkittävä osa maakunnan työvoimasta.

3. Pirkanmaa maakuntana ja talousalueena

3.3. Elinkeino- ja tuotantorakenne

Pirkanmaan työllisyystilanne heinäkuussa 2008

Työttömyysaste (ml. lomautetut)

	heinäkuu 2008	kesäkuu 2008	heinäkuu 2007
Pirkanmaa	8,7 %	8,2 %	9,5 %
Koko maa	8,2 %	7,6 %	8,9 %

Työttömyysasteen muutos kuukaudessa Pirkanmaalla + 0,5 %

Työttömyysasteen muutos vuodessa Pirkanmaalla – 0,8 %

Työttömien määrä (ml. lomautetut)

	heinäkuu 2008	kesäkuu 2008	heinäkuu 2007
Pirkanmaa	21 525	20 184	22 271
Koko maa	220 530	208 301	237 953

Työttömien määrän muutos kuukaudessa Pirkanmaalla + 1 341

Työttömien määrän muutos vuodessa Pirkanmaalla – 746

Korkeimmat työttömyysasteet

Tampere 11,4 %, Valkeakoski 10,5 %, Urjala 10,3 %, Akaa ja Kuru 9,8 %, Mänttä 9,4 %, Orivesi 9,0 %

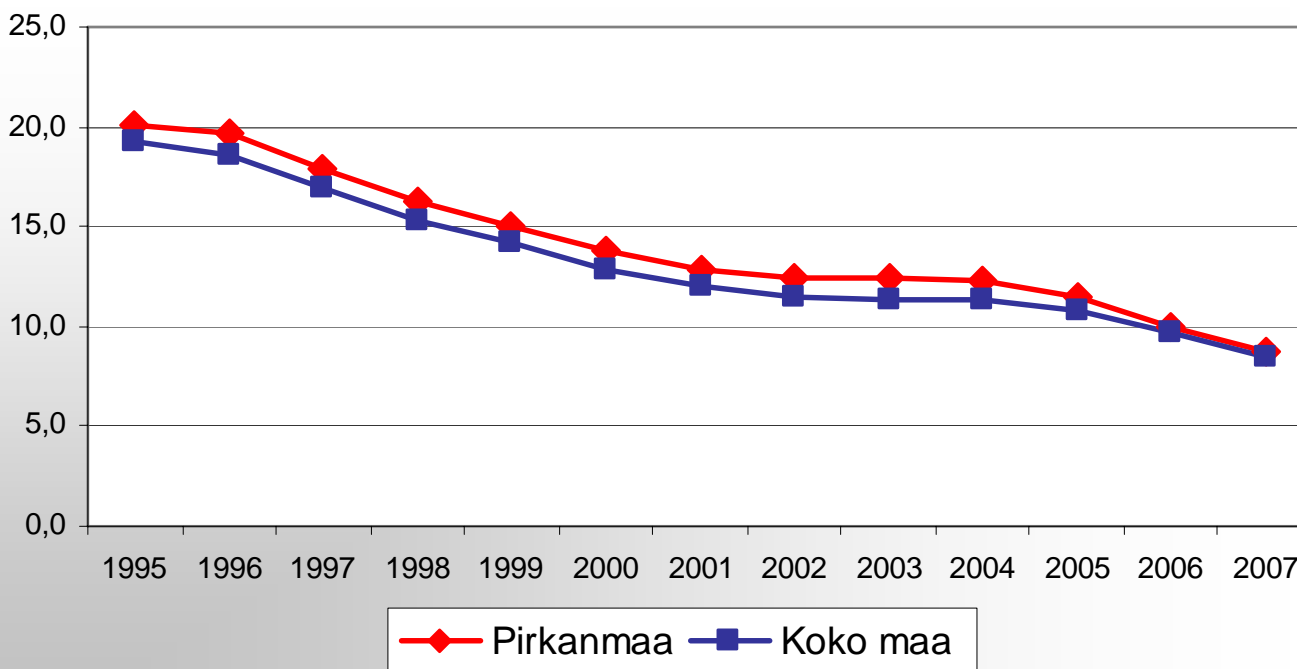
Alhaisimmat työttömyysasteet

Mouhijärvi 4,1 %, Kuhmalahti 4,7 %, Punkalaidun 5,2 %, Vammala 5,6 %, Kangasala ja Ruovesi 6,1 %, Ylöjärvi 6,4 %, Parkano 6,5 %

3. Pirkanmaa maakuntana ja talousalueena

3.3. Elinkeino- ja tuotantorakenne

Työttömyysaste keskimäärin 1995 - 2007

Lähde: Tilastokeskus, Työministeriön tiedot

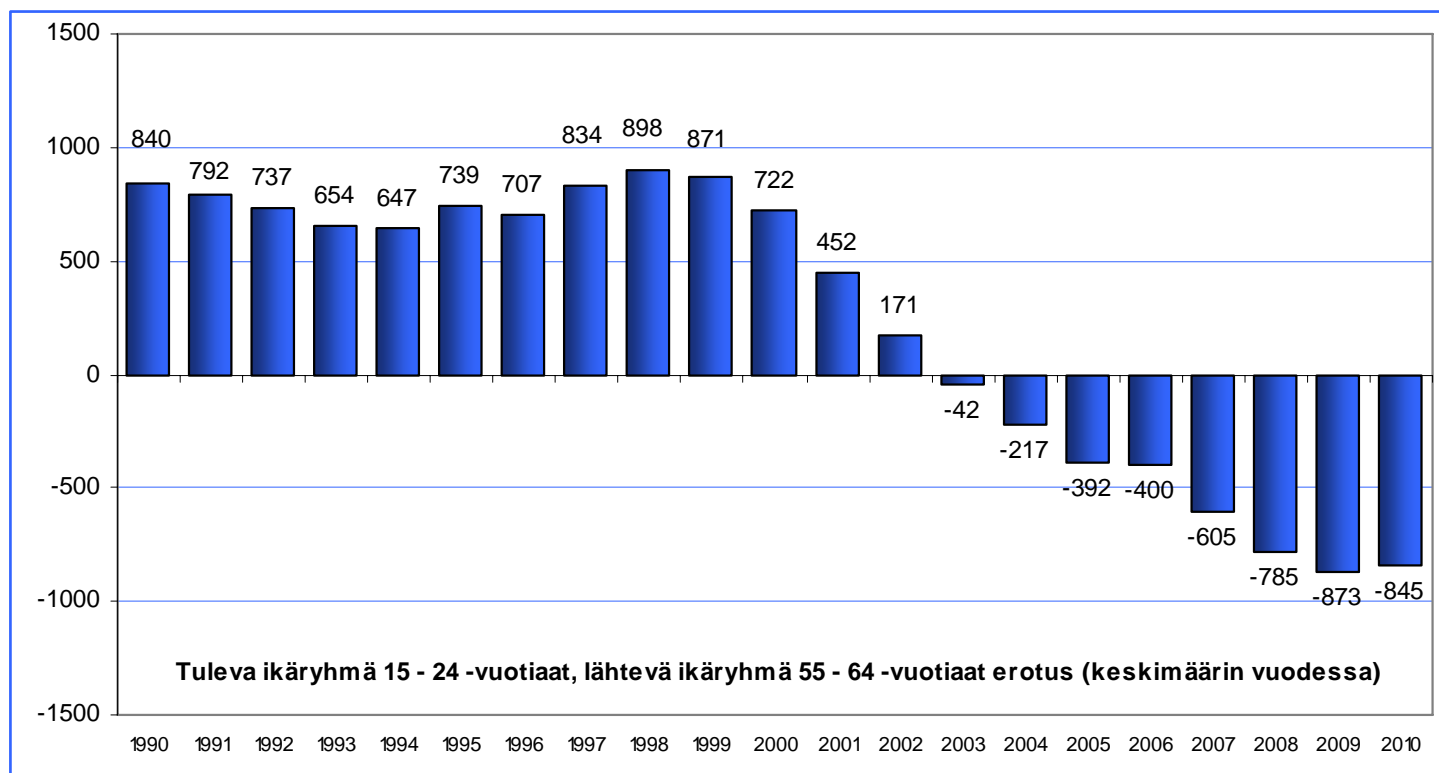
Pirkanmaan liitto 22.1.2008

3. Pirkanmaa maakuntana ja talousalueena

3.3. Elinkeino- ja tuotantorakenne

Työkään tuleva ja työmarkkinoilta poistuva väestö
Pirkanmaalla 1990 - 2010

Työvoiman tarjonnan vuosimuutos

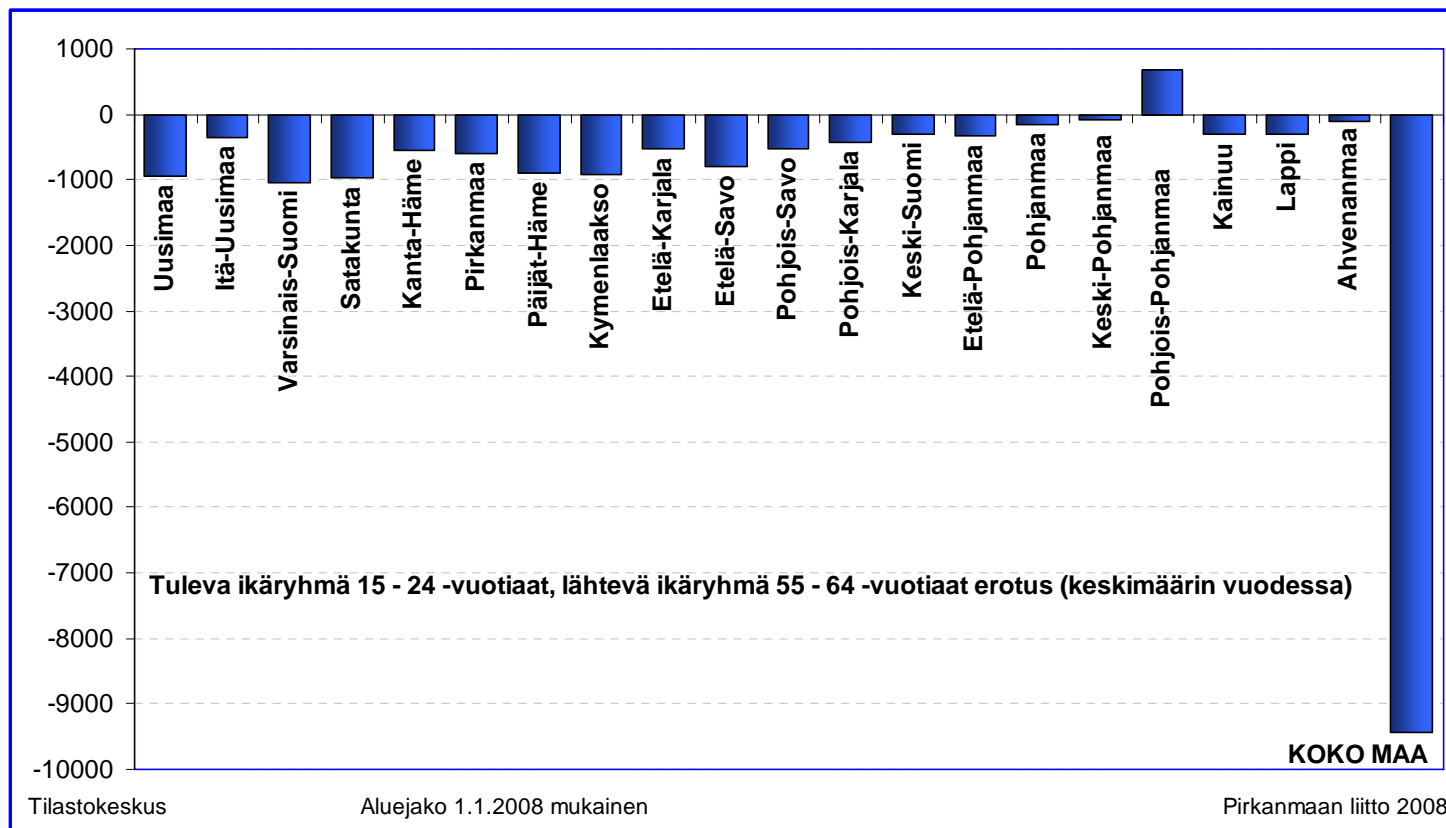

3. Pirkanmaa maakuntana ja talousalueena

3.3. Elinkeino- ja tuotantorakenne

Työikään tullut ja työmarkkinoilta poistunut väestö maakunnittain vuonna 2007

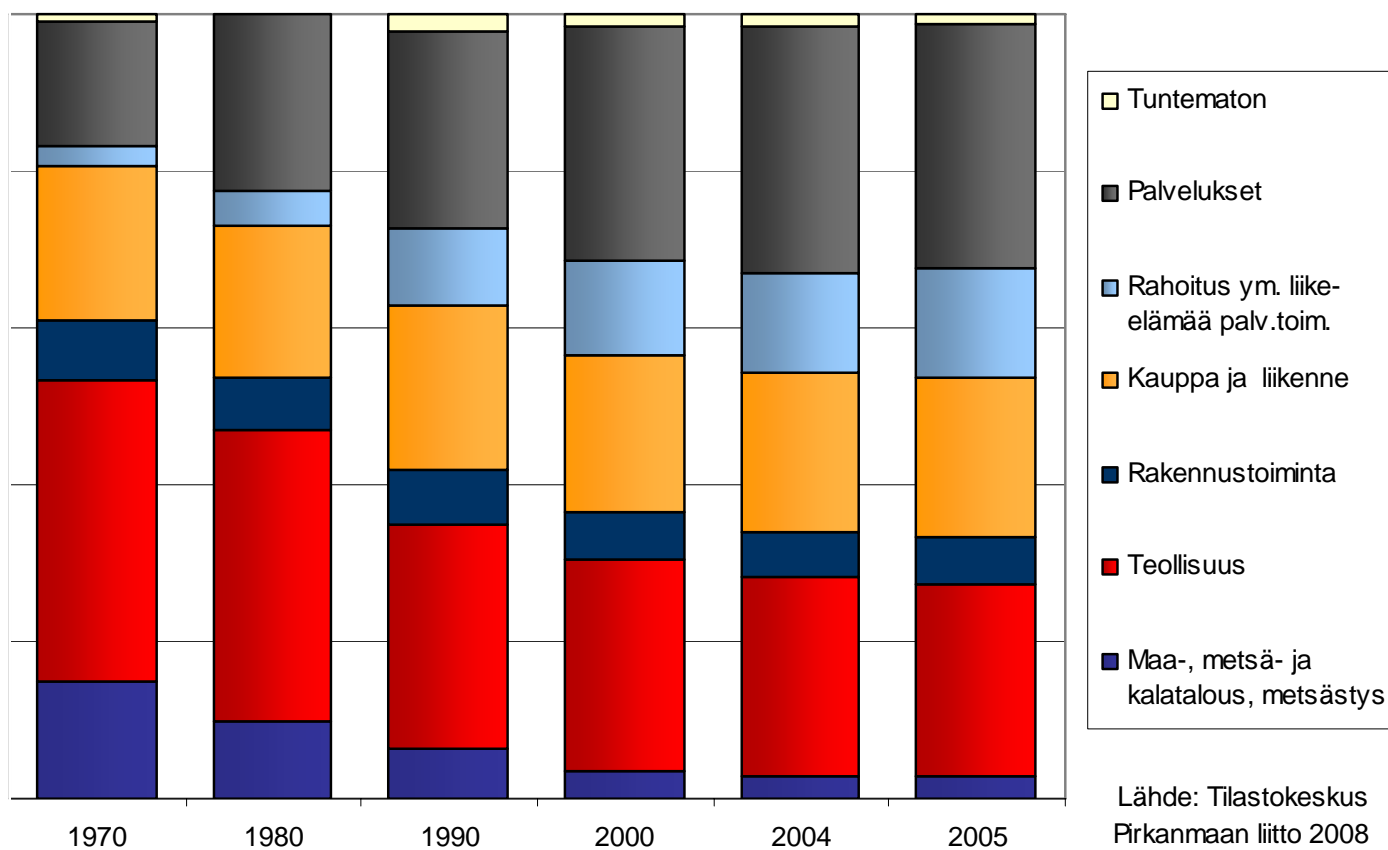
Työvoiman tarjonnan vuosimuutos

3. Pirkanmaa maakuntana ja talousalueena

3.3. Elinkeino- ja tuotantorakenne

Työllinen työvoima 1927 - 2005 % Pirkanmaalla
(Ammatissa toimiva väestö 1970)

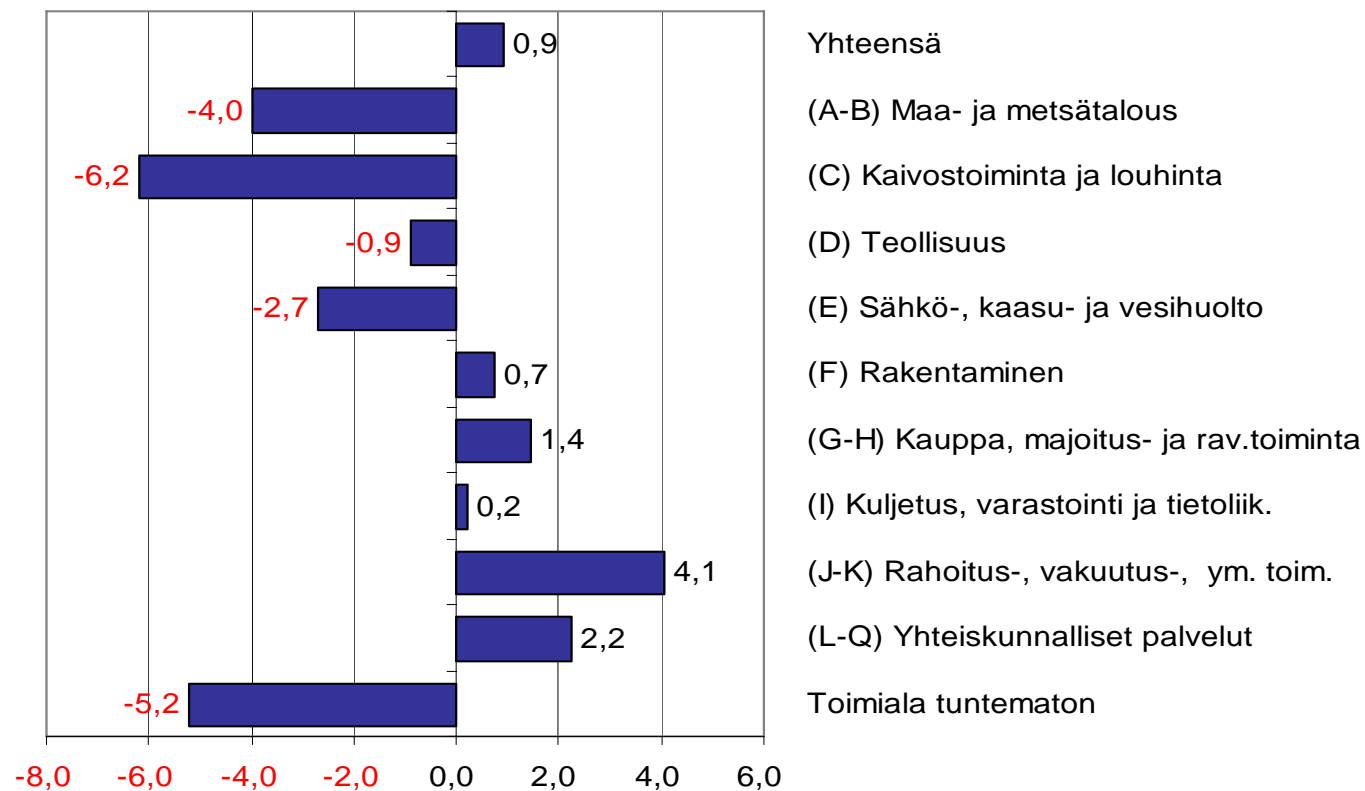

Lähde: Tilastokeskus
Pirkanmaan liitto 2008

3. Pirkanmaa maakuntana ja talousalueena

3.3. Elinkeino- ja tuotantorakenne

Työpaikkojen muutos 2000 – 2005 keskimäärin vuodessa Pirkanmaalla

Lähde: Tilastokeskus

Pirkanmaan liitto 2008

3. Pirkanmaa maakuntana ja talousalueena

3.3. Elinkeino- ja tuotantorakenne

Kehittämishjelmat ja hankkeet

Luova Tampere

Ohjelmalla lujitetaan olemassa olevia vahvuuksia ja yhdistetään luovuutta teknologiaan, palveluihin, hallintoon ja liiketoimintojen hallintaan sekä kulttuuriin.

Etenee kolmena hankekokonaisuutena: liiketoiminta, teknologia sekä ympäristö ja kulttuuri.

Ohjelma jatkuu vuoteen 2011 asti.

BioneXt Tampere

100 milj. euron kehittämis- ja investointiohjelma terveyttä ja hyvinvointia edistävän bioteknologian huippututkimuksen, tuotekehityksen, kliiniseen soveltamisen ja kansainväliseen kaupallistamisen edistämiseksi

Yhdistää Tampereen alueen vahvan teknologiaosaamisen uuteen biologiseen tutkimukseen ja vahvistaa osaamisintensiivistä elinkeinotoimintaa Tampereen seudulla

Ohjelma jatkuu vuoteen 2010 asti.

3. Pirkanmaa maakuntana ja talousalueena

3.3. Elinkeino- ja tuotantorakenne

Maakunta innovaatioiden kärjessä

Etäoperoinnin ja virtuaalitekniikoiden keskus ROViR

Kansainvälinen kehityskeskus, joka kehittää ja kaupallistaa etäoperointi- ja virtuaalitekniikkaa yritysten tarpeisiin sekä nopeuttaa tekniikoiden siirtymistä suunnitteluun, tuotantoon ja tuotteisiin.

On osa maailman suurinta tutkimushanketta (ITER-fuusioreaktori)

Palotestikaappi

Elastopoli Oy - kumi- ja muovialan tutkimus- ja kehittämiskeskus

asiantuntija- ja laboratorio-palveluja sekä tutkimusyhteistyötä ja koulutusta kumi- ja muovialan yrityksille tarjoava palveluorganisaatio Vammalassa

Casalinda-klusteri

yhdeksän eri sisustusalan yrityksen yhteenliittymä Vammalassa, jonka tavoitteena on helpottaa ja nopeuttaa ammattisisustajien työtä

MAC-hankekokonaisuus

Kehittää käynnissäpidon ja automaation osaamista Etelä-Pirkanmaalla

3. Pirkanmaa maakuntana ja talousalueena

3.4. Koulutus

Tulevaisuuden osaajat koulutetaan Pirkanmaalla

Tampereen yliopisto

Painoalueet ovat yhteiskunnan, ihmisen terveyden ja hyvinvoinnin tutkimus ja opetus.

13 000 perustutkinto-opiskelijan lisäksi 1 900 tieteellistä jatkotutkintoa suorittavaa ja 600 ammatillista jatkotutkintoa suorittavaa sekä 7 000 avoimen yliopiston opiskelijaa.

Vuonna 2006 valmistui 1 067 maisteria ja 103 tohtoria.

Tampereen teknillinen yliopisto

Opetus kattaa kaikki tekniikan ja arkkitehtuurin pääalat.

10 500 perustutkinto-opiskelijan lisäksi 2 000 jatko-opiskelijaa.

Vuonna 2006 valmistui 809 diplomi-insinööriä tai arkkitehtia ja 72 tohtoria.

Ammattikorkeakoulut

Tampereen AMK, Pirkanmaan AMK ja Hämeen AMK, Valkeakosken yksikkö, joissa opiskelee yhteensä 9 700 opiskelijaa.

Lukiot

Yhteensä 38, joissa 8 600 oppilasta.

Ammatilliset oppilaitokset

Yhteensä 16, joissa 12 500 oppilasta.

Tutkinnon suorittaneita yhteensä

Pirkanmaa 66,0 %
Koko maa 64,1 %

Keskiasteen suorittaneita

Pirkanmaa 39,8 %
Koko maa 38,3 %

Korkea-asteen suorittaneita

Pirkanmaa 26,2 %
Koko maa 25,8 %

4. Pirkanmaa Euroopan Unionissa

4.1. Alueiden Eurooppa

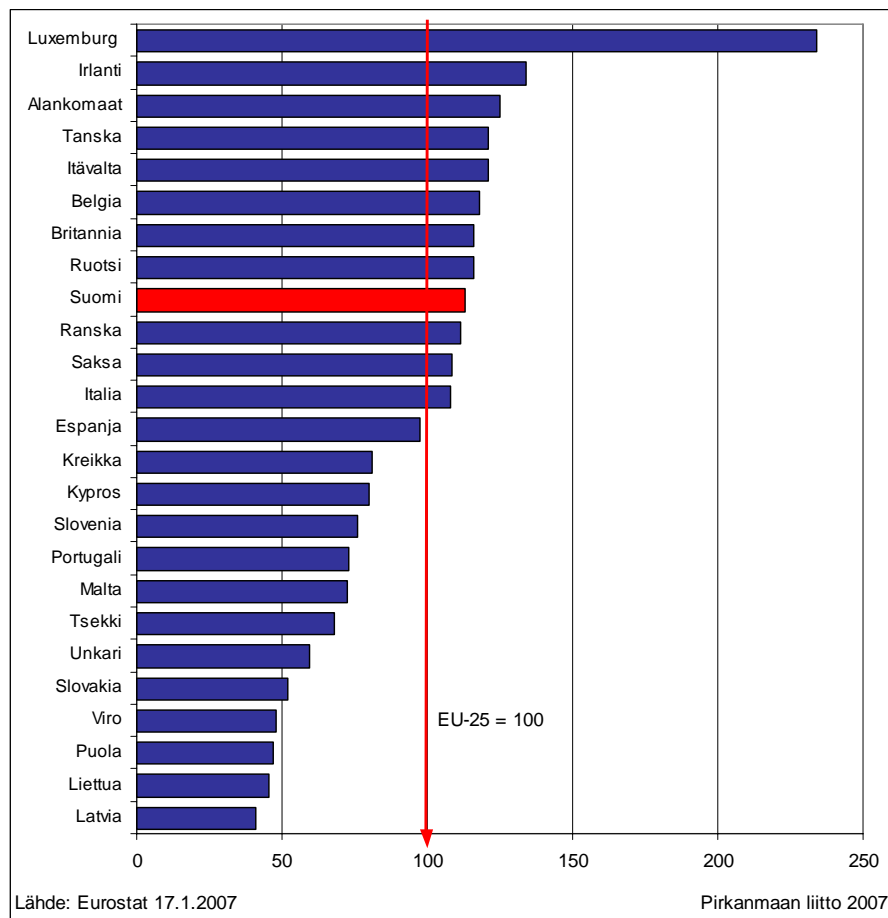
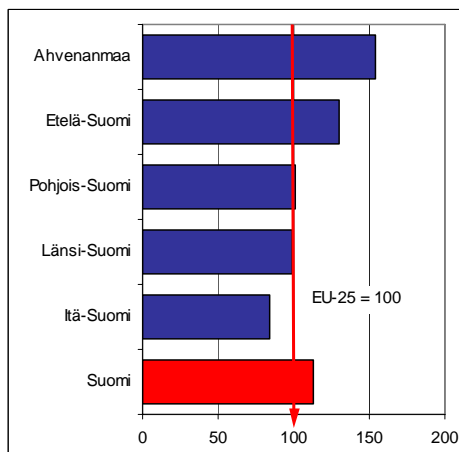
- EU:n jäsenvaltiot
- Ehdokasmaat
- Muut Euroopan maat

4. Pirkanmaa Euroopan Unionissa

4.1. Alueiden Eurooppa

BKT asukasta kohti 2003,
ostovoimakorjattu
indeksi EU-25 = 100

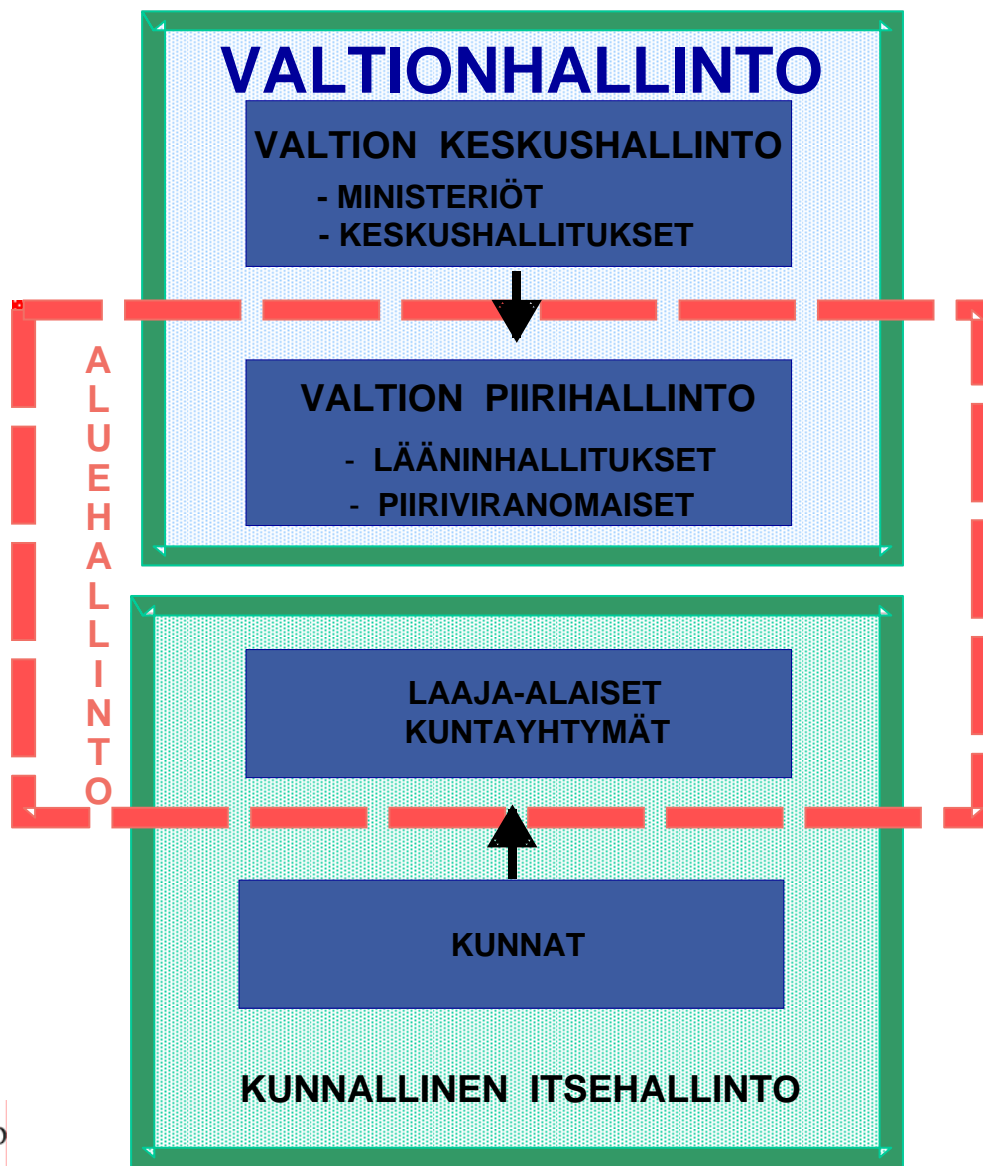

Lähde: Eurostat 17.1.2007

Pirkanmaan liitto 2007

4. Pirkanmaa Euroopan Unionissa

4.2. Maakuntahallinto Suomessa

4. Pirkanmaa Euroopan Unionissa

4.2. Maakuntahallinto Suomessa

Laaja-alaiset kuntayhtymät:

Kuntalain mukaan kunnan velvollisuudesta kuulua kuntayhtymään jollakin toimialalla ja määrätyllä alueella säädetään erikseen. Tällaisia lakisääteisiä kuntayhtymiä ovat maakuntien liitot, erikoissairaanhoidopiirit ja erityis-huoltopiirit. Näitä voidaan kutsua laaja-alaisiksi kuntayhtymiksi.

Vapaaehtoinenkin kuntayhtymä voi olla laaja-alainen. Tällaisia voivat olla esimerkiksi ammatillisen koulutuksen kuntayhtymät.

Kunnat ovat lisäksi jäseninä monissa paikallisiksi tai seudullisiksi luokiteltavissa vapaaehtoisissa kuntayhtymissä. Tällaisia voivat olla esimerkiksi kansanterveystyön kuntayhtymät.

4. Pirkanmaa Euroopan Unionissa

4.2. Maakuntahallinto Suomessa

Maakunnan liiton tehtävät:

- Alueellinen kehittäminen
- Maakuntakaavoitus
- Edunvalvonta
- Maakunnan tunnetuksi tekeminen

Toimintaa määräävät lait:

- Kuntalaki
- Aluekehityslaki
- Maankäyttö- ja rakennuslaki
- Maakuntajakolaki

4. Pirkanmaa Euroopan Unionissa

4.2. Maakuntahallinto Suomessa

Maakuntajakolaki 11.12.1997/1159

1 §

- Valtioneuvosto päättää maakuntien lukumäärän, alueet ja nimet asianomaisia maakuntien liittoja ja kuntia kuultuaan. Ennen esittelyä valtioneuvostolle asiasta on pyydettävä alueiden käytön suunnittelusta vastaavan ministeriön lausunto.
- Alueiden kehittämistä ja alueiden käytön suunnittelua varten maa jaetaan maakuntiin. Maakunnaksi määrätään alue, johon kuuluvat kunnat muodostavat toiminnallisesti ja taloudellisesti sekä alueen suunnittelun kannalta tarkoituksenmukaisen kokonaisuuden.
- Valtion aluehallintoviranomaisten toimialueiden tulee, jollei erityisistä syistä muuta johdu, perustua maakuntajakoon niin, että toimialue muodostuu yhdestä tai useammasta maakunnasta. Valtioneuvosto antaa tarvittaessa tarkempia säännöksiä valtion aluehallintoviranomaisten toimialueiden yhtenäistämisestä.

4. Pirkanmaa Euroopan Unionissa

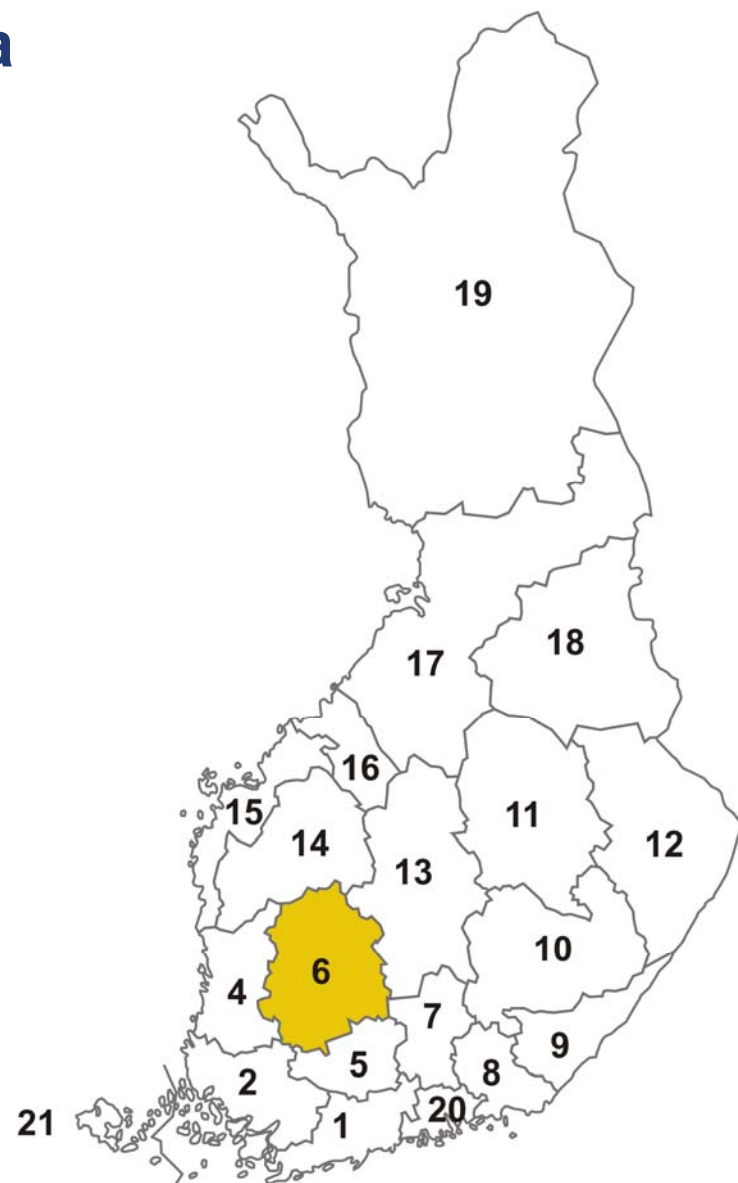
4.2. Maakuntahallinto Suomessa

MAAKUNNAT 2008

Väestö 1.1.2008 Yhteensä %-osuus koko maasta

1	Uusimaa	1388964	26,20
20	Itä-Uusimaa	94755	1,79
2	Varsinais-Suomi	459235	8,66
4	Satakunta	228431	4,31
5	Kanta-Häme	171449	3,23
6	Pirkanmaa	476631	8,99
7	Päijät-Häme	200061	3,77
8	Kymenlaakso	183564	3,46
9	Etelä-Karjala	134716	2,54
10	Etelä-Savo	157862	2,98
11	Pohjois-Savo	248872	4,70
12	Pohjois-Karjala	166744	3,15
13	Keski-Suomi	270701	5,11
14	Etelä-Pohjanmaa	193815	3,66
15	Pohjanmaa	174987	3,30
16	Keski-Pohjanmaa	70964	1,34
17	Pohjois-Pohjanmaa	383411	7,23
18	Kainuu	83779	1,58
19	Lappi	184390	3,48
21	Ahvenanmaa	27153	0,51

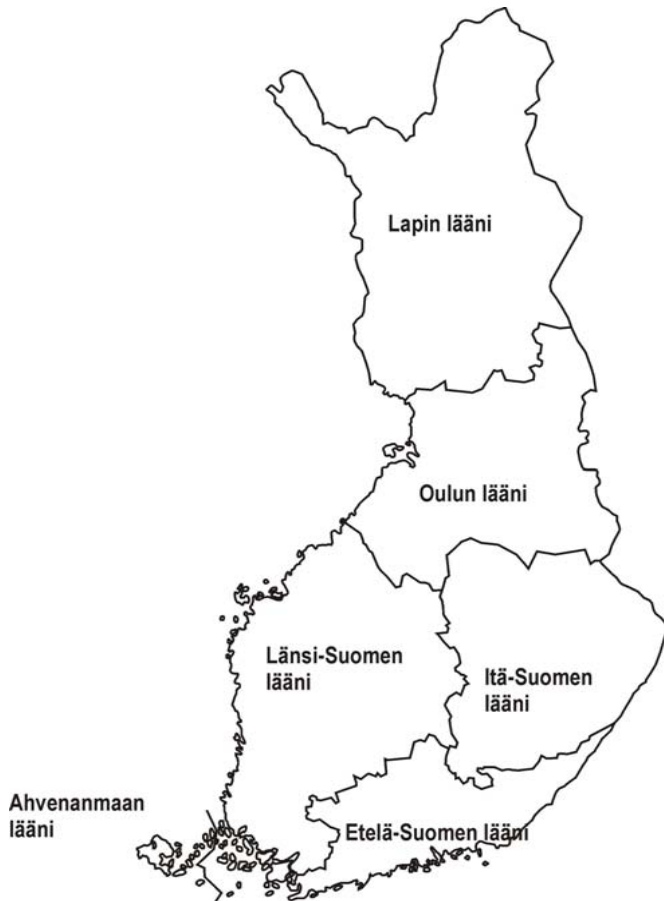
KOKO MAA 5300484 100,00

4. Pirkanmaa Euroopan Unionissa

4.2. Maakuntahallinto Suomessa

Läänit

Suomen NUTS-alueet

NUTS 1= Manner-Suomi
NUTS 2= Länsi-Suomi
NUTS 3=
Satakunta,
Pirkanmaa,
Keski-Suomi,
Etelä-Pohjanmaa,
Pohjanmaa

NUTS = Euroopan Unionin käyttämä alueluokitusjärjestelmä, jonka pohjalta seurataan EU:n alueellista kehitystä ja määritellään jaettavien aluetukien kohteet ja määrät

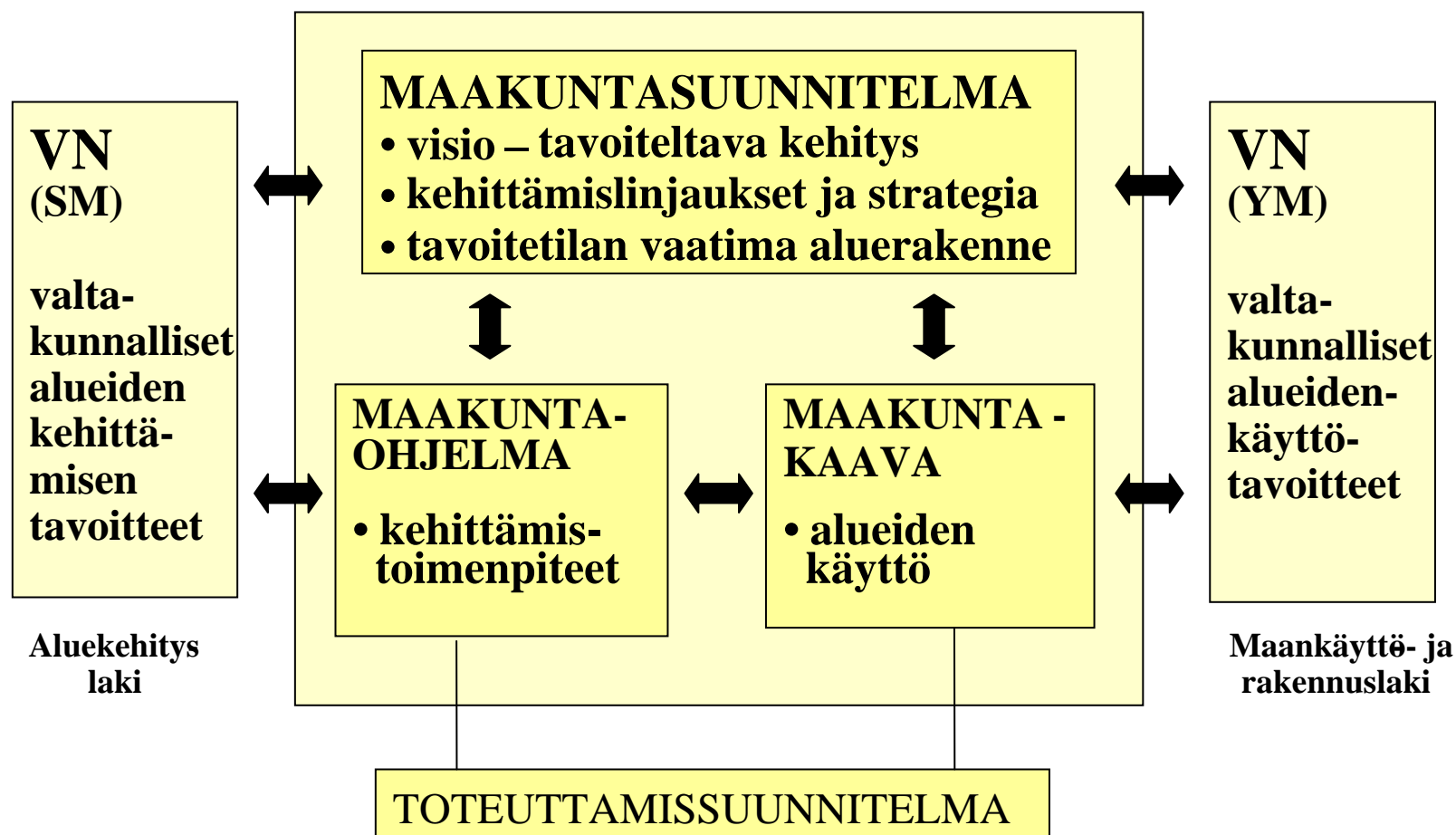
NUTS (Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques)

4. Pirkanmaa Euroopan Unionissa

4.2. Maakuntahallinto Suomessa

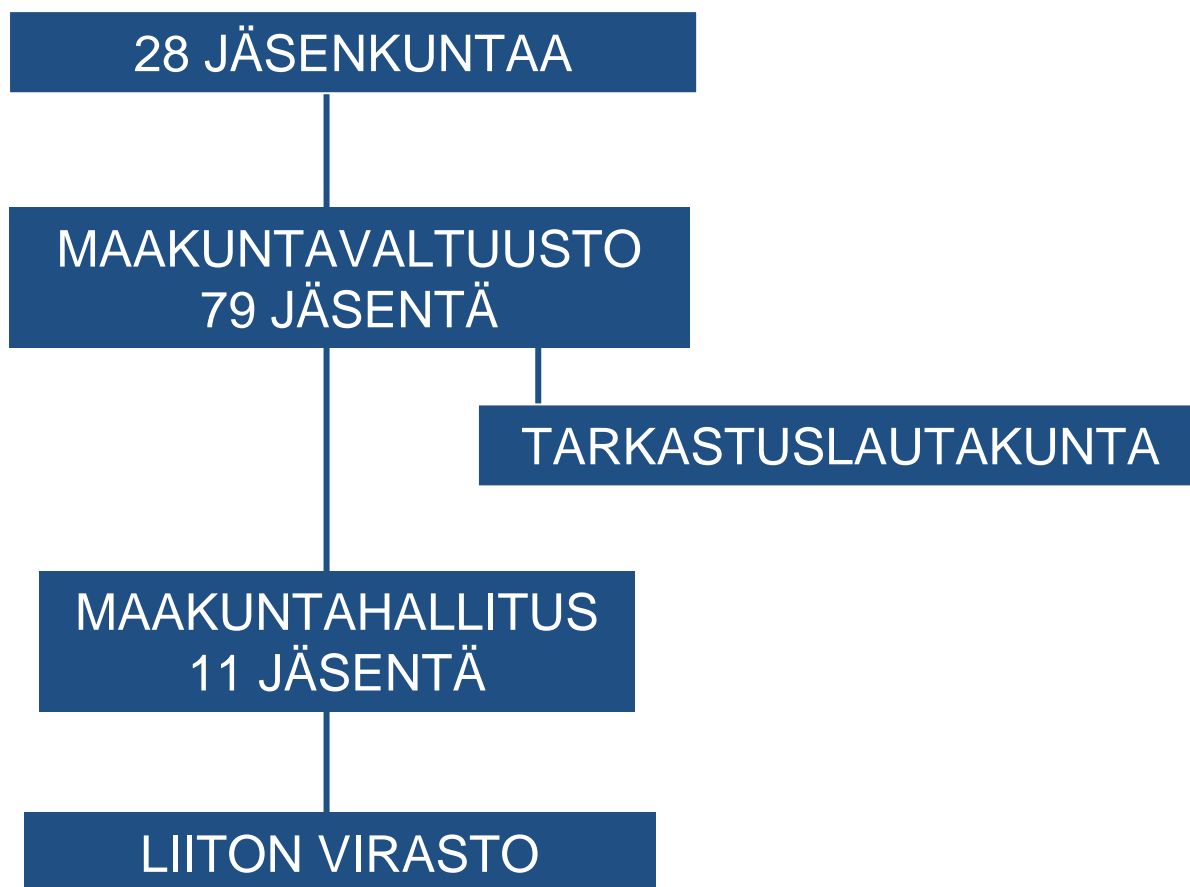
MAAKUNNAN SUUNNITTELU

4. Pirkanmaa Euroopan Unionissa

4.2. Maakuntahallinto Suomessa

PIRKANMAAN LIITON ORGANISAATIO 2008

4. Pirkanmaa Euroopan Unionissa

4.2. Maakuntahallinto Suomessa

Pirkanmaan liiton toiminta-ajatus ja avaintehtävät:

Pirkanmaan liitto on aluekehitys- ja maakuntakaavoitusviranomainen. Se toimii Pirkanmaan maakunnan omaehtoisen kehittämistyön ja maakunnallisen yhteistyön edistäjänä, maakuntakaavan laatijana sekä maakunnan kehittämisstrategian kokoajana ja sen toteuttamisen edistäjänä ja koordinoijana. Liitto sovittaa yhteen viranomaisten ja muiden maakunnassa toimivien tahojen toimenpiteitä.

Pirkanmaan liiton toiminta perustuu lakiin alueiden kehittämisestä sekä maankäyttö- ja rakennuslakiin. Maakunnan kuntien muodostamana kuntayhtymänä liiton toiminta on järjestetty kuntalain mukaisesti ja sen toiminta-alue perustuu maakuntajakolakiin.

Liiton avaintehtävinä on huolehtia Pirkanmaan maakunnan, sen kuntien ja asukkaiden edusta, maakunnan aluekehityksestä sekä maakuntakaavoituksesta.

4. Pirkanmaa Euroopan Unionissa

4.2. Maakuntahallinto Suomessa

Pirkanmaan liiton toiminnan avainalueet:

- Aluekehitys
- Maakuntakaavoitus
- Edunvalvonta

4. Pirkanmaa Euroopan Unionissa

4.3. Euroopan Unionin alueiden komitean toiminta

Euroopan Unionin alueiden komitea on neuvoo-antava elin, joka osallistuu EU:n lainsäädäntötyöhön antamalla lausuntoja komission, neuvoston ja parlamentin käsittelemistä asioista. Komitean aloitti toimintansa vuonna 1994. Komitean perustaminen virallisti alue- ja paikallishallinnon edustuksen Euroopan Unionissa. Komitean tavoitteena on mm. edistää läheisyys-periaatteen noudattamista.

Alueiden komiteaan kuuluu 344 jäsentä ja 344 varajäsentä, joiden toimikausi on neljä vuotta.

Komitean jäsenet ovat alue- tai paikallisvaaleissa valittuja luottamus-henkilöitä tai poliittisessa vastuussa vaaleilla valitulle elimelle. Alueiden komitean puheenjohtaja valitaan kahden vuoden toimikaudeksi. Nykyinen puheenjohtaja on saksalainen Baden-Württembergin maapäivien puhemies Peter Straub.

Suomen valtuuskuntaan kuuluu yhdeksän jäsentä ja yhdeksän varajäsentä.

Pirkanmaan liiton maakuntahallituksen puheenjohtaja, maakuntaneuvos Risto Koivisto on Alueiden komitean jäsen ja Suomen valtuuskunnan puheenjohtaja.

4. Pirkanmaa Euroopan Unionissa

4.4. Aluepolitiikka ja rakennerahastot

EU:n rakennepolitiikka 2007-2013

Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR)

Euroopan sosiaalirahasto (ESR)

Länsi-Suomen toimenpideohjelma

Erityisteemat:

- Kärkiklustereiden kehittäminen
- Innovaatio- ja oppimisympäristöjen kehittäminen
- Kansainvälisen vetovoimaisuuden lisääminen
- Hyvinvointipalvelujen innovatiivinen kehittäminen

PIRKANMAAN VISIO 2020

Pirkanmaa tunnetaan luovana, uudistumiskykyisenä ja vetovoimaisena kasvumaakuntana, jossa arvostetaan monikulttuurisuutta.

Kansainvälisesti kilpailukykyisellä Pirkanmaalla korkeatasoinen tiede ja huipputeknologia toimivat koko maakunnan talouden ja teollisuuden vetureina.